

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De casuum reseruatione. 15

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Quocirca nomine penarum, vt à censuris, & sententiis distinguuntur, veniunt intelligendæ penæ non temporales, sed spirituales, quæ in vindictâ alicuius delicti fidelibus à iure, vel ab homine fuerint impostæ arbitrio imponentes remittendæ, qualis esset prohibitio ab Ecclesiâ ingressu, à communione, ab officio aliquo diuino, & similes. Sic Suar. 1. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. c. 2. à n. 41.

17. Sed an prædicta absolutio à sententiis, censuris, & penis extra sacramentum Pœnitentiæ impendi possit, controuersia est latius decidenda in tract. de Bulla Cruciatâ, in qua affirmatiuam partem defendimus. Sed in præsentî est specialis difficultas, eò quòd priuilegium conceditur sub illis verbis, *auditis eorum confessionibus*, quæ in Bulla Cruciatâ non continentur: quæ verba manifestè indicant absolutionem dari non posse, quin confessio præcedat, & consequenter extra sacramentum Pœnitentiæ. Et ita sustinetur tanquam tutius Nauarr. c. 26. n. 31. Cordub. sum. quæst. 19. c. 187.

18. Cæterum negari non potest, tutius esse, absolutionem à censuris à iure, vel ab homine, & à quibusvis penis in sacramento Pœnitentiæ vi prædicti priuilegij concedi debere: quia in hac concessione nullum adest periculum: aliter verò sub opinione positum est, an valeat absolutio. Quapropter Suar. 1. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 2. num. 26. nec consult, nec permittit, absque rationabili causa extra sacramentum pœnitentiæ absolutionem prædictam concedi. Verum, spectato iuris rigore, censetur cum ipso Suar. *suprà*, c. de legib. lib. 8. cap. 6. num. 15. c. 16. Rodrig. 1. 1. quæst. regular. quæst. 61. art. 7. Henriq. lib. 7. cap. 13. num. 2. & cap. 30. num. 6. Auila 2. p. de censur. cap. 7. dub. 13. Coninch. disp. 14. dub. 16. num. 153. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 10. quæst. 3. concl. 4. probabilius esse, validè, & licitè extra sacramentum concedi posse: quia, cum hoc priuilegium sit à principe, & in animarum fauorem, non est, cut eius vsus ad solum pœnitentiæ sacramentum restringatur, præcipuè cum illa verba, *auditis eorum confessionibus*, ad eam restrictionem non obligent. Sunt etenim illa verba generalia, quæ aptari debent ad confessionem, tum sacramentalem, sicuti verbum absoluedi, & iniungendi pœnitentiam salutarem necessariò aptatur peccatorum absolutioni, quæ sacramentalis est, & censurarum absolutioni, quæ sacramentalis non est. Datur autem simul veraque potestas, ratione commodioris vsus, & quia frequenter vtriusque potestatis vsus coniungitur, non, quia necessariò vtraque potestas simul exercenda sit, cum sæpè conueniat, absolutionem à censuris ab absolutione à peccatis diuidere; sæpèque absolutio à peccatis absque absolutione à censuris concedatur: quia non adsunt censuræ absoluedæ.

19. Illud verò pro certo affirmat, & meritò Suar. *dicto* c. 2. n. 28. te posse absolutionem à censuris concedere, recedenti à contumacia, & parti, seu Ecclesiæ satisfaciens, acceptanti, que pœnitentiam sibi iniunctam; tamen solum ex parte eorum peccata sacramentaliter audieris; neque intendas ab eis absoluede; vel, quia ipse non valet confessionem integram facere, vel tu nequis eam excipere, vel oportet in dies differre, cum tamen non debeat censuris esse ligatum: quia sufficienter satisfacis verbis indulti: siquidem absolutionem à censuris non præstas, nisi audita confessione sacramentali. Et licet hæc confessio sacramentalis ob absolutionem sacramentalem subsequendam exigatur, non est opus semper immediatè subsequi, præcipuè cum dimidia illa confessione, & censurarum absolutione disponi pœnitens possit ad absolutionem sacramentalem obtinendam.

20. Additur in prædicto decreto, vt solum pro foro conscientia, & pœnitentiæ; & non pro foro externo, & iudiciali, quod qualiter intelligendum est, dixi tract. de legib. disp. 16. de dispensationib. pun. 15. §. 1. num. 3. & tract. de fide, disp. 4. punct. 3. §. 1. c. 2. & latius dicemus tract. de excommunicat. Vide Suar. *dicto* tom. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 2. à numero. 32.

21. Ad extremum aduerte, facultatem delegatam administrandi hoc sacramentum, vel eligendi, qui illud ministrat, siue sit gratia facta comparatione plurium, siue vnus singularis personæ, morte delegantis non perire, iuxta ea, quæ late diximus tract. de legib. disp. 4. de priuileg. pun. 16. §. 4.

22. Superest duplex quæstio. Prima, an Religiosus, qui inficio, vel inuito Praelato se Episcopo præsentaret, & ab eo approbationem, & licentiam audiendi confessiones obrineret, posset validè, & licitè ea licentia vti, seu per Bullam Cruciatæ eligi. Videtur posse: quia ea licentia, vt pote concessa ab Episcopo, vel Pontifice, regulari praelato superioribus, non videtur posse à Praelato regulari restringi, aut limitari.

23. Cæterum dicendum est, illicitè prædictum Religiosum iis facultatibus vti: nam esto Praelatus regularis iurisdictionem Episcopalem, vel pontificiam derogare, aut minuere non possit, potest tamen ob votum obedientiæ, ratione cuius Religiosus suo Praelato subditur in iis, quæ ad rectam sui instituti gubernationem pertinent, prædictæ iurisdictionis vsum moderari, vel impedire: sicuti ex recepta in omnibus Religiosis consuetudine impeditur sub graui culpa cen-

tur, dum à proprio Praelato non fuerit approbatus. Atque ita sustinetur Rodrig. 1. 1. regul. qq. 9. 60. art. 1. c. 3. Mirand. in man. Praelat. 1. 1. quæst. 45. art. 12. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 10. q. 1. vers. Sed dubitabis num. 19. At si prædictus Religiosus iurisdictione Episcopali, vel pontificia sibi concessa vtratur, de facto validè erunt absolutiones ab eo impendæ: iuxta iurisdictionem acceptam, vt pote qui Ordinem sacerdotalem, & iurisdictionem habet.

24. Excipienda tamen est Religio Ordinis Prædicatorum, in qua iuxta Breue Iulij III. relatū ab Eman. Rodrig. & Mirand. *suprà*, annullantur omnes iurisdictionum concessiones pro confessionibus audiendis, quæ sine licentia Praelatorum ab Episcopo, seu aliis Ordinariis fuerint obtentæ: quod Breue testatur Rodrig. fuisse ab ipsa Religione acceptatum in Capitulo Generali Salmaticæ celebrato, & virtute illius fuerunt irritatæ confessiones, quæ sine licentia superiorum virtute iurisdictionis ab Episcopo concessæ fuerint. Confessiones verò factæ virtute Cruciatæ, alteri vsu priuilegij pœnitentiæ ibi non irritantur, quinimò excipiuntur licentiæ manu Papæ, aut de consensu Cardinalis protectoris, vel Viceprotectoris signatæ. Quoad alias Religiones non constat prædictum Breue Iulij III. receptum esse, nec virtute illius annullatæ esse confessiones iurisdictionem habent. Verum, si in aliqua peccata ex his, quæ pœnitens confitetur, sic dubiam iurisdictionem habeas, vt non valeas de iurisdictione probabile iudicium habere, nequaquam (extra grauem, & vt gentem necessitatem, qualis esset, si pœnitens precepto annuæ Confessionis obligaretur, vel absque nota non posset communionem differre) sacramentum administrare potes, quia ab illis peccatis fortè solum indirectè absoluis, quod vitare debes, quoad possis, & reuerentiam sacramenti, & integritatem illius. Sic Suarez disp. 26. de pœn. sect. 6. Coninch. disp. 8. dub. 6. concl. 3. Vnde si in casu necessitatis sic sacramentum ministras, debes monere pœnitentem de obligatione quam habet, confitendi ea peccata sacerdoti, qui iurisdictionem certam habeat, cum quilibet fidelis obligatus sit directam à peccatis absolutionem obtinere, sicuti notauit Coninch. *dicta* disp. 8. dub. 6. in fine.

25. Secunda quæstio, an cum iurisdictione delegata dubia possis Pœnitentiæ Sacramentum ministrare. Et quidem, si in nulla peccata, quæ pœnitens confitetur, iurisdictionem moraliter certam non habeas, illicite extra causam grauis necessitatis Sacramentum ministras: quia periculo irritandi sacramentum te exponeres. At hic casus, vt bene aduertit Coninch. disp. 8. de pœn. dub. 6. concl. 1. vix est possibilis; siquidem frequenter pœnitentes aliqua peccata venialia, vel mortalia aliàs legitime confessæ confiteri solent, in quæ omnes sacerdotes certam iurisdictionem habent. Verum, si in aliqua peccata ex his, quæ pœnitens confitetur, sic dubiam iurisdictionem habeas, vt non valeas de iurisdictione probabile iudicium habere, nequaquam (extra grauem, & vt gentem necessitatem, qualis esset, si pœnitens precepto annuæ Confessionis obligaretur, vel absque nota non posset communionem differre) sacramentum administrare potes, quia ab illis peccatis fortè solum indirectè absoluis, quod vitare debes, quoad possis, & reuerentiam sacramenti, & integritatem illius. Sic Suarez disp. 26. de pœn. sect. 6. Coninch. disp. 8. dub. 6. concl. 3. Vnde si in casu necessitatis sic sacramentum ministras, debes monere pœnitentem de obligatione quam habet, confitendi ea peccata sacerdoti, qui iurisdictionem certam habeat, cum quilibet fidelis obligatus sit directam à peccatis absolutionem obtinere, sicuti notauit Coninch. *dicta* disp. 8. dub. 6. in fine.

Notanter dixi, si probabile iudicium de iurisdictione non habeas. Nam eo iudicio stante, rectè potes sacramentum ministrare, vt docui tract. de conscient. disp. 2. pun. 5. neque ibi dictis aliquid addendum occurrit.

P V N C T V M X V.

De casuum reseruatione.

§. I.

Quo iure, quæ peccata, & à quibus re-
seruari possint?

1. Reseruatio conuenientissima est.
2. Reseruatior absque causa valet.
3. Reseruatior aliquorum venialium nunquam fit, neque expediret fieri.
4. Peccata inuenta, neque reseruantur, neque expedit reseruari.
5. Quid Clemens VIII. statuerit in Religionibus.
6. Superiores possunt aliquibus peccatis amittere excommunicationem, & eius absolutionem sibi reseruare.
7. Satisfit cuiusdam obiectioni.

1. Superior peccata reseruat, cum illorum absolutionem sibi appropriat, nec aliis inferioribus committit. Esse autem conuenientissimum, vt superiores aliquorum peccatorum absolutionem sibi reseruent; tum, vt grauiora, atrocioraque crimina exactius iudicentur, vt melius corrigi possint, efficaciusque remedium illis adhibeatur; tum, vt fideles ab illis committendis eò se diligentius contineant, quòd difficultus illorum absolutionem obtinere possint. Synod. T. id. c. 14. cap. 7. declarat. Debet tamen reseruatior cedere in illud vtilitatem: hæc enim est, quæ primò, & per se in omni reseruatione spectatur. Nam, vt inquit Concilium *suprà*, non in destructionem, sed in edificationem potestas reseruandi superioribus

ribus concessa est. Quocirca superior, qui potius in subdito- rum perniciem, quam in illorum fauorem (quod praesumen- dum non est) casus sibi reseruaret, grauius peccaret: quia & subditos irrationabiliter grauaret; & difficilem sacramenti vsum redderet.

2. Sed, an ea reseruatō absque causa effectum habeat, satis est apud Doctores controuersum, vt videri potest apud Suarez tom. 4. de poenitent. disputat. 29. section. 4. Et quidem, si verum esset, omnem iurisdictionem non solum Pontificis, sed Episcoporum, & Parochorum à iure diuino immediate provenire, tamen Pontifici subordinatam; nullatenus valida esset reseruatō irrationabilis à Pontifice, vel Episcopo facta. At, quia verius existimauimus, solum iurisdictionem pontifi- ciam in omnes fideles à Christo immediate manasse: ex il- la verò ad Episcopos, deinde ad Parochos, iuxta Pontificis voluntatem descendere, si de facto Pontifex Episcoporum potestatem velle restringere, & Episcopi vellent potestatem parochorum limitare, plusquam par est, restricta, & limitata erit. Atque ita docent Fagund. de secundo Eccl. precepto, lib. 8. cap. 1. n. 25. Suar. disp. 29. sect. 4. Aegid. de Coninch. disp. 8. de poe- nitent. dub. 11. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 5. q. 3. & alij apud ipsos.

3. Ex his inferitur, etsi aliquorum peccatorum venialium abolitionem sibi reseruare possit Pontifex, cum omnis iurisdictione in alios Praelatos à Pontifice deriuetur, vt docent Sua- rez disp. 29. section. 3. Aegid. de Coninch. disp. 8. dub. 11. n. 80. inu- tilis tamen esset ea reseruatō; partim, quia sine eorum ma- nifestatione absolutio sacramentalis obtineri potest partim, quia alia via, quam Sacramento, illorum venia potest impet- rari. Episcopus verò, aliisque Praelatos Pontificis inferiores, venis credo, nullius peccati venialis abolitionem reseruare posse: quia vniuersali Ecclesiae consuetudine, quam nullus Praelatus inferior Pontifici derogare, aut limitare potest, omnibus sacerdotibus concessa est potestas à peccatis venia- libus absoluedi, sicuti notat Coninch. supra, Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. n. 3. concl. 2.

4. Secundò inferitur, etsi Pontifex, imò Episcopus, ali- que Praelati peccata mortalia interna reseruare possint, cum à Pontifice omnes Episcopi, & ab Episcopis omnes parochi iurisdictionem accipiant; & ea reseruatō nunquam facta est, neque expediri fieri: quippe ad gubernationem Ecclesiae, quae praecipue exteriora respicit, vtilis esse non potest. Atque ita docent Suar. disp. 19. sect. 3. Henriquez lib. 6. cap. 14. §. 5. Sanch. lib. 2. sum. cap. 8. num. 4. Coninch. disput. 8. de poenitent. dub. 11. num. 79. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 5. Valq. quasi. 91. art. 3. dub. 3. & alij apud ipsos. Quocirca solum peccata exter- na mortalia, non quidem omnia, sed atrociora, & grauiora re- seruati expedit.

5. Verum, quia in Religionibus, vt ipse statum perfectio- nis profitentibus, timere poterat, ne eorum Praelati nimiam calum reseruationem constituerent, Clemens VIII. quod- dam motu proprio, edito anno 1593. prouidit, ne vltra vnde- cim casus, quos ibi enumerat, & puncto sequenti refere- mus, possent Praelati alios sibi reseruare, nisi de consensu generalis Capituli, vel Congregationis prouincialis: in quo decreto, vt bene aduertit Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 18. numer. 14. nullum est verbum superioribus praeci- piens horum, vel alicuius ex illis casus reseruationem; sed praecipuum est, ne alij, quam ibi designati, reseruentur, nisi de consensu Capituli generalis, vel prouincialis: illos ve- ro casus, & quemlibet illorum, tum Generali in toto Ordi- ne, tum Prouinciali in sua prouincia, tum Praelato conuen- tuali in suo Conuentu permittit reseruare, si alias potesta- tem reseruandi habeant. Quod dixerim propter Societa- tem, in qua sola Congregatio generalis, non prouincialis, reseruandi potestate gaudet: quia sola ipsa, & non prouin- cialis potestatem iurisdictionis habet, vt dicitur canon. 15. Congregat. §. & tradit Suarez tom. 4. de relig. tract. 10. lib. 8. c. 5. num. 4.

6. Solum est graue dubium, an superiores possint alicui peccato, praeter supradicta designata, excommunicationem annexere, cuius abolitionem sibi reseruare. Affirmat, & sa- tis probabiliter Suarez dicto 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 18. in fine, num. 17. Fagund. de secundo Eccl. precepto lib. 8. cap. 4. n. 5. Quia Pontifex solum reseruationem alterius peccati à desi- gnatis prohibuit, non censuram, quae à peccato est distincta: & à diuersis, praecipue in materia odiosa, non est facienda illa- tio. Alias nequirer Praelatus, sub poena excommunicationis specialiter late praecipere Religioso ieiunium, vel aliam regu- larem obseruantiam contra communem vsum, & proximam Religionum, in quibus haec singularia praepcepta sub censura feruntur: siquidem posita ea excommunicatione nequit alius à superiore transgressorem absolueret, cum nemini data sit potestas absoluedi à censura per speciale sententiam la- ta, nisi ei, qui censuram tulit, vel illius superiori. Quod si non obstante Clementis prohibitione potest superior excom- municationem per sententiam speciale delicto annexere,

Ter. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

cuius absolutio sibi est de iure reseruata, eadem ratione poterit excommunicationem per sententiam generalem ferre; cuius absolutioem sibi speciali decreto reseruet, cum huius reseruatō distincta sit à peccati reseruatione pontificio de- creto interdicta.

7. Neque obstat ex reseruatione censura peccatum re- seruatum esse: quia eo casu solum est reseruatum per acci- dens, quatenus nemo potest licite à peccatis absolui, quin prius à censura absoluitur; sed non est reseruatum per se, si- euti solent esse reseruata peccata, tamen censuram annexam habeant. Quocirca, si bona fide poenitens confiteatur alias habenti iurisdictionem, peccata, quae per se non reseruantur, sed solum per accidens occasione censura; ab illis absolue- tur, tamen à censura non fuerit absolutus. Secus verò est dicendum, si confiteatur peccata, quae per se, & immediate reseruantur, sicuti docuit Sanch. lib. 2. sum. cap. 8. nu- mer. 5. Suarez disputat. 29. section. 3. num. 8. Coninch. dispu- tat. 8. de poenitent. dub. 11. num. 83. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. n. 2. Fagundez de secundo Eccl. precepto, lib. 8. cap. 1. n. 3.

§. II.

Quae peccata reseruata sunt, tum à Pontifice, tum ab Episcopis, tum à Praelatis regularibus.

1. Quae peccata sint Pontifici reseruata.
2. Quae reseruentur communiter Episcopis.
3. Non intelliguntur praedicta reseruata, quousque completa sint.
4. Qualiter intelligatur homicidium voluntarium, quod re- seruari solet.
5. Qualiter falsum testimonium in iudicio.
6. Qualiter ponderum, mensurarum monetarum adulteratio, seu corruptio.
7. Qualiter violatio libertatis Ecclesiasticae.
8. Qualiter crimen incendiarij.
9. Qualiter blasphemia publica, & notoria.
10. Qualiter percussio filij parenti facta.
11. Qualiter abusus sacrarum rerum ad magicas artes, &c.
12. Qualiter procuratio abortiuum.
13. Qualiter expositio infantium.
14. Qualiter contractus matrimonij in gradibus prohibitis.
15. Qui sint casus, qui in Religionibus permittuntur reseruati.
16. Explicatur primus, & secundus remissive.
17. Tertius, qui est nocturna, ac furtiua egressio, expenditur.
18. Quartus de proprietate contra votum pauperitatis, & de tes- timonio falso declaratur.
19. Sextus de procuratione ad abortiuum.
20. Septimus de falsificatione manus, seu sigilli Officialis.
21. Octauus de furto rerum Monasterij.
22. Nonus de lapsu carnis opere consummato.
23. Decimus, occisio, vulneratio, seu grauis percussio.
24. Vndecimus, retardare, vel impedire litteras Superioris ad inferiores, vel e contra.

1. DE Pontifice communis est sententia, nullum pecca- tum sibi reseruatum esse, quod excommunicationem annexam, & sibi reseruatum non habeat, vt late probat Sua- rez disput. 29. sect. 2. Quae autem haec sint, expendemus, cum de excommunicationibus Pontifici reseruatis loquemur. Subla- ta ergo excommunicatione, vel illa per ignorantiam non in- currenda peccatum, esto grauisimum sit, reseruatum non est, quia non aliter quam simul cum censura reseruatur, sicuti do- cuerunt Hentiaq. lib. 6. cap. 14. num. 1. Coninch. disput. 8. de poe- nitent. dub. 11. num. 81. Valq. q. 91. art. 4. dub. 1. Sanch. lib. 2. sum. cap. 8. num. 5. Layman. cap. 12. num. 2. Durante tamen excom- municatione, non solum ipsa, sed & peccatum per se, & imme- diate reseruatum est, ita vt ab alio, quam ab eo, cui censura re- seruatur, absolui non possit, vt bene Coninch. n. 83. Sanch. Suar. & Layman. supra notantur.

Excipit Aegid. de Coninch. d. disp. 8. dub. 11. n. 82. promouen- tes, & promotos ad Ordines simoniace, quorum peccatu Six- tus V. in Bulla data anno 1589 sibi reseruauit; tamen excom- municationem praedicto peccato non annexat. Sed non est admittenda haec exceptio: quia esto Sixtus V. praedicto pec- cato excommunicationem reseruatum non imposuerit; posita tamen est in Extravaug. 2. de Simonia.

2. De Episcopis non est constans sententia, an sint aliqua peccata iure reseruata, vt videre est apud Syluest. verbo, Casus. Nauarr. cap. 27. nu. 262. Rodrig. t. 1. quasi. regular. quasi. 61. art. 2. Fagundez de secundo Eccl. precepto lib. 8. cap. 2. à nu. 1. Suar. disput. 29. section. 3. Tolet. lib. 3. cap. 14. Nam esto, quatuor ca- sus enumerentur in Extravaug. Inter cunctas de priuileg. post me- dum, de facto Episcopis non reseruatur: sed solum asseritur, ab

N Episcopis

Episcopis referuari solere. Quapropter cuiuscunque diœcesis statuta, & consuetudines spectanda sunt, vt dixit Caieran. *verbo, Casuum referuatio*. Communiter autem sequentia solent referuari, teste Barbofa *alleg. 50. Primò*, homicidium voluntarium, tamen occultum. Secundò, falsum testimonium in iudicio, siue in gratiam, siue in alicuius damnum. Tertio, adulteratio, seu corruptio statere, mensura, aut moneta. Quarto, libertatis, seu immunitatis Ecclesiasticæ violatio. Quinto, domorum, vel segetum incendium, vitium, vel arborum alienarum, causa damnificandi, incensio. Sexto, blasphemia publica, & notoria. Septimo, parentum percussio. Octauo, abusus Eucharistiæ, sacrarumque rerum ad veneficia, superstitiones, & similia. Nono, abortus procuratio. Decimò, expositio infantium piis locis, cum expositores habeant, vnde eos alant, neque damnum resarcierint. Vndecimò, qui matrimonium contraxerint in gradibus prohibitis.

3. Prædicta non intelliguntur referuata, quousque iuxta Constitutionis tenorem completa, & perfecta sint, vt docuerunt Syluest. *verbo, Casus, quest. 5. Graffis 1. part. decis. lib. 1. c. 13. num. 71. Henriquez lib. 6. sum. cap. 14. num. 5.* quia referuatio est odiosa, ac proinde in omni proprietate verba delicti accipi debent. Quod discurrendo per singulos casus manifestum erit.

4. Cum referuatur homicidium voluntarium, solum censeri debet referuatum, quod ex voluntate occidendi commissum fuerit, iuxta leg. 1. ff. de sicariis. Quinimò existimo, non comprehendit mandantem, consulentem, vel auxilium homicidæ præbentem: quia verè, & propriè non occidunt, tamen si fictione iuris mandans, & mandatarius, consulens, & consultus eadem persona censentur, cap. *Qui per auxilium de regul. iuris in 6. leg. 1. §. Deicisse. ff. de vi, & vi armata.* eademque pœna puniuntur, vt multis comprobat Farinac. *praxis crimin. 5. part. quest. 129. & 135.*

5. Secundò referuari solet falsum testimonium in iudicio; tum, si falsum ibi dicas, vt testis, tum, si legitimè interrogatus veritatem celes, iuxta cap. 1. de crimine falsi, & tradit Aloysius Riccius in *praxi aurea, resolut. 216. in princ.* Debet tamen falsitas circa substantialia causæ versari, non circa extrinsecas, & ad causam principalem parum pertinentia. Quia ex falsitate circa extrinseca nemo dicitur falsus, neque eius dispositio vitatur, sicuti tradunt Alexand. *conf. 88. n. 195. Cæsar. de Graffis dec. 75. n. 9. Farinac. 2. part. prax. quest. 97. n. 159. & seqq. Aloysius Riccius in praxi aurea, resolut. 216. n. 2. Salzedo in addit. cap. 96. vers. Secundò. Barbofa allegat. 50. n. 34.* Præterea debet testimonium falsum cedere in vitiatem, vel damnum alicuius, alioquin pœna ordinaria non punitur, neque sub testimonio falso in statutis comprehenditur, vt docent Menoch. *de arbitrar. casu 306. num. 10. 23. & 30. Couarr. in cap. Quamuis pactum. de pactis in 6. 1. p. §. 7. n. 9. Farinac. de falsis. quest. 150. n. 291. Barbofa dicta allegat. n. 30.* Quocirca, si testimonium, quod falsò protulisti, nullum ex aliquo capite fuerit, cessabit illius referuatio: quippe in nullius vitiatem, aut damnum cedit, vt bene, aliis relatis, notauit Barbofa. *de alleg. 50. n. 47.*

6. Tertio, referuatur ponderum, mensurarum, monetarumve adulteratio, seu corruptio, sub qua referuatio non censetur referuatus vsus adulterata mensuræ, corruptæve monetæ, & à foriori neque vtens indebitè iusta mensura: quia esto, his vtens falsum committit, leg. 1. ff. ad leg. Corneliæ de falsis: leg. Maiorem. Cod. eodem titulo; tamen quia est quid distinctum, & in pœnalibus non est extensio faciendâ, sub referuatio comprehendit non debet, vt bene notarunt Lælius Zeechius *de casib. referuatis casu 18. vers. His ita præmissis.* Gambarup. *de cas. referu. fol. 114. num. 3. Barbofa allegat. 56. num. 47.* Igitur pondus, mensuræve adulterat, seu corrumpit, qui ad vsum falsa pondera, & mensuras exponit. Monetam verò, si loco vnius metalli aliud substituat, quæ est corruptio, seu falsificatio quoad substantiam, leg. Paulus. ff. de solutionibus. Item, si eam quoad pondus minorem faciat, leg. 1. ff. de contrahenda emp. Præterea, si absque legitima autoritate excuderit, iuxta leg. Sine nomine & leg. Qui nomine ff. ad leg. Corneliæ de falsis. Denique, si monetam auctoritate Principis concessam toronderit, seu raserit: quia absolute adulterat, seu corrumpit. Atque ita hos omnes casus referuari docent Gambarup. *num. 9. Barbofa num. 37.* Solum est dubium de tonde, seu mutilante monetam, quam certò scit iustum pondus excedere, an grauius peccet, & adulterator, seu corruptor monetæ dicatur. Negare videntur Marfilii leg. *Qui falsam n. 109. ff. de falsis.* Alciat. *consil. 461.* quatenus affirmant, hunc mutilatorem nullis pœnis subiaccere, vt pote qui neminem lædit. Sed verior est sententia Menoch. *de arbitrar. casu 316. à num. 36.* affirmantis, esse verum monetæ corruptorem, & malefatem Principis lædere, cuius officium, & auctoritatem viurpat, pœnæque, saltem arbitrariæ, puniendum. Etenim nemini absque Principis auctoritate datum est, monetam in publicum missam immutare: atque ita esse casum referuatum docuit Barbofa. *de potest. Episcop. alleg. 50. n. 60.*

7. Quarto solet referuari immunitatis, seu libertatis ecclesiasticæ violatio: quod qualiter contingat, latè diximus tract. 11. & 12. huius operis. Solum aduerto cum Barbofa *n. 72.* violentam libertatem ecclesiasticam per statutum, non referuationem episcopalem, sed pontificiam in Bulla Cœnæ Domini contentam incurere.

8. Quintò, in crimen incendiarij referuatum incidit, qui propria auctoritate domum, vel segetes alienas, malo animo incendit, cap. *Cum deuotissimam. 12. q. 2. & tradit Gambarup. de casib. referuatis. casu 5. n. 1. fol. 198.* Secus, si casu coningat, tamen ex lata culpa. Similiter, non qualibet vitis, seu arboris incensio referuatur, sed quæ facta est ex odio, causa, inquam, damni, vel iniuriæ inferendæ. Vnde si arbores incensisti, euulsi, vel euulsa rapuisti, vt tuæ commoditati consuleres, est furum commiseris, & contra iustitiam peccaueris, casus tamen referuatus non est, vt bene Gambarup. *dicto casu 5. n. 4. Barbofa alleg. 50. n. 84.*

9. Sextò, incensio in blasphemiam publicam, & notoriam referuatur, si publicè, & notoriè, ita vt nulla tergiversatione celari possit, blasphemaueris in Deum, vel eius Sanctos. Quotupliciter autem blasphemia contingat, vide dicta tract. 17. de vitis relig. opposit. disp. 2. part. 2.

10. Septimò, sub percussione filij facta parenti referuata, credo comprehendit eam percussorem, quæ comparatione filij, & spectata reuerentia, quam parenti exhibere debet, grauis est, tamen comparatione aliorum leuis esset iudicanda: quia concurrunt omnia, quæ referuatiōi sunt necessaria: & tradit Gambarup. *de casibus referuatis. fol. 211. num. 2. Barbofa dicta alleg. 50. num. 113.* vbi bene aduertunt, sub prædicta referuatio non contineri, si manum contra patrem leuaueris, quia esto percussorem attentaueris, de facto non percussisti.

11. Octauò, abusus sacrarum rerum ad magicas artes, veneficia, superstitiones, &c. de quibus dixi tract. 17. de vitis relig. opposit. disp. 1. & 2.

12. Nonò, procuratio abortus, debet tamen constare moraliter, scetum animatum esse. Nam falo dubio esto irregularem constituat, casus referuatus non est.

13. Decimò, expositio infantium locis piis, cum commodè ab exponentibus alii possint: quia eo casu graue peccatum committitur, iuxta text. in c. vnic. de infantibus. expost. At à referuatio excusatur, si sumptus fuerint piis locis soluti.

14. Vndecimò, contractus matrimonij in gradibus prohibitis. Nam esto non sit verus contractus; sed solum attentatus, eam attentionem vitæ grauisimum peccatum merito referuari sepe expedit.

15. Prælati Religionum antiquo tempore plures erant casus referuati, eaque de causa Clemens VIII. sua constitutione potestatem Prælatorum restrinxit, ne alios casus, præter ita tim subiciendos, referuare possint absque consensu Congregationis Generalis, vel Provincialis. Ij sunt.

16. Primus, veneficia, incantationes, sortilegia, de quibus satis dixi tract. 17. de vitis relig. opposit. disp. 1. & 2.

Secundus, Apostasia à religione, siue habitu dimisso siue retento, quando eò peruenierit, vt extra sepra monasterij egressio fiat. Quod prudenter dictum est, quia vsque ad illum terminum non est apostasia exterior completa, neque iniuria regioni integrè facta. De hac Apostasia vide dicta tract. 16. disp. 4. punct. 16.

17. Tertius est, nocturna, ac furtiua è monasterio, seu conuentu egressio, etiam non animo apostatandi facta. Vnde egressio furtiua diurna, est graue peccatum fit, sub referuatio non continetur, sed necessariò debet esse nocturna, sicuti non continetur nocturna, nisi furtiua, vt bene notauit Suarez *tom. 4. de relig. tractat. 8. libr. 2. cap. 18. num. 5.* Nominè, furtiua, venit intelligenda quælibet egressio contra voluntatem Prælati, tamen per vim, & metum licentia extorta fit: quia, cum ea licentia nulla sit, in ea egressione quasi furtum committitur. Ex qua doctrina infert Suarez non excusare ab hoc furtiuo egressu, & referuatio, quod Superior conuenit, si contra suum officium, & honorem Dei, & Religionis consensum præter: quia nulliter præstat, ac, proinde est egressio furtiua comparatione superioris prælati, vel religionis. Et idem dicendum de ipso Prælato, cui non est permilla è conuentu egressio in scandalum religionis cedens, quia sic egrediens furtiua respectu religionis egreditur.

18. Quartus, proprietates contra votum pauperatis, quæ sit peccatum mortale, de qua proprietate latè dixi tract. 16. disp. 3. à punct. 2. Quintus, iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo. Nam extra iudicium falsum iuramentum, est graue peccatum fit, non permittitur referuari. Quinimò, vt prædictum iuramentum falsum referuatum sit, debet esse in iudicio regulari, seu legitimo: quare, si ex aliquo capite iudicium nullum sit, cessat referuatio, quippe iudicium nullum regulare, & legitimum esse non potest, & tradit Suar. *dict. c. 18. num. 7.*

19. Sextus, procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum scetum, etiam effectum non sequuto.

Quæ verba notanda sunt : nam , si referuatio esset de aborsu probatione , effectus sequuto ; nullatenus referuatio aborsus peccatum , quouique aborsus de facto succederet. Vnde , si ante aborsum euentum , causæ date penitentes , & ad confessionem accederes , à quolibet potente à non referuatis absolueret , absoluti posses : postmodum vero aborsu succedente , peccatum referuati non potest , quia virtute Penitentia delerum est. Atque ita tradit Azor. 1. i. instit. moral. lib. 1. c. 7. Henriquez lib. 5. de penitent. cap. 5. num. 5. & in comment. lit. 3. Fagund. de secundo Eccl. præcep. lib. 8. cap. 7. num. 18. & tradunt in simili Vega 1. 21. sum. c. 67. casu 3. Medina 1. 2. q. 71. art. 5. in solut. ad 1. Rodrig. 1. i. sum. cap. 211. Grassi. 1. p. decis. aurear. lib. 2. cap. 87. num. 14. in fine , aduersus Sotum in 4. dist. 12. q. 1. art. 7. c. 7. Hinc fit. Lopez 2. p. instructor. c. 76. §. Sequitur. c. 1. p. c. 23. §. Præterea. Thom. Sanch. lib. 9. de matrim. disp. 45. n. 29. Sed , quid , si tuum consilium , vel mandatum inefficax fuit , non solum ad causandum aborsum , sed neque ad ponendam causam , ex qua inferri possit , eod quod consultus , & mandarius nullatenus virtute consilij , vel mandati moueatur ; eritne casus referuatus ? Videtur esse : quia verba referuatiōis prædicti consilij , & mandato aptantur : siquidem est verum consilium , effectus non sequuto. Sed oppositum verius censio : quia consilium , seu mandatum , quod consiliarium , & mandatum ad executionem non mouet , nullatenus influere potest in aborsum. At prædicta referuatio , causæ , siue physice , siue moraliter influentes in aborsum referuatur. Non igitur referuatur prædictum consilium , seu mandatum , cum moraliter non instruat. Et confirmari potest : quia procuratio , & auxilium referuatum ad causandum aborsum necessario exigunt causam aborsus apponitias intelligi non potest , qualiter procuratio , & auxilium fit. Ergo neque censendum est adesse perfectum consilium , & mandatum , quouique consiliarius , & mandarius ad causandum aborsum moueantur. Illa enim verba , effectus non sequuto , non ad efficaciam intrinsecam consilij , sed ad efficaciam extrinsecam , & effectum intentum referenda sunt.

20. Septimus , falsificatio manus , seu sigilli Officialis Monasterij. Sub quibus verbis aduerte primo , non comprehendit consilium , auxilium , vel fauorem ad falsificationem præstantes : quia non physice , & proprio falsificantes , sed falsificationi operantur : & verba referuatoria , vt pote odiosa , sunt cum proprietate intelligenda , vt notauit Fagund. de secundo Eccl. præcep. lib. 8. cap. 7. num. 21. Secundo aduerte , falsitatem committi debere in subscriptione Officialis. Vnde , si litteras Officialis falsificasset , decepta illarum subscriptione , vel proprio sigillo , in peccatum referuatum non incideres : quia de facto non falsificas manum , vel sigillum. Nomine enim , manus , subscriptio communiter intelligitur , præterquam quod litteræ non subscriptæ , nec sigillo signatæ , authenticæ non sunt , nec fidem faciunt : & tradit Fagundez supra. Deinde committere potes falsitatem in sigillo , si Prælati sigillo furtiue accepto , vel alio simili aliunde efformato litteras consignasset. Ob fabricationem autem sigilli sigillo Officialis similis , etiam prauo animo factam , non incurris calum referuatum , quouique eo litteras obsignes : sicuti neque ob furatum Officialis sigillum : quia hæc falsificatio non de sigillo materiali , sed formalis (hoc est , de litterarum sigillatione) intelligi debet , vt dixit Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 18. num. 8. Sed , quæ litteræ falsificandæ sunt , an necessario spectantes ad regimen personarum , vel bonorum Conuentus , an etiam pertinentes ad singularem ipsius Officialis personam ? Suarez existimat , & satis probabiliter , vtrarumque litterarum falsificationem referuati : nam falsificatio litterarum spectantium propriam Officialis personam simpliciter est contra reuerentiam debitam tali personæ , ratione talis muneris , cuiusque muneri iniuriola. Contrarium probabilitate non caret , sicuti ipse Suarez affirmat : quia in ea falsificatione non videtur spectata persona , sed officium : non enim absque causa dictum est , falsificatio manus , seu sigilli Officialis , vt tacite excluderetur , quælibet alia falsificatio , quæ non esset falsificatio illius , quæ talis est : quippe verba in Constitutione odiosa non materialiter , sed formaliter intelligenda sunt. Neque obstat , eam falsificationem non solum iniuriolam esse Officiali , quæ singularis persona est : sed etiam eius officio , & muneri : quia solum est iniuriola indirectè , & per accidens ; sed non directè. Referuatio ergo falsificationis illius , vt pote restringenda , de falsificatione iniuriola Officiali , quæ talis est , ac proinde de falsificatione commissa in eius munere , & officio intelligi debet. Tertio aduerte , nomine , Officialis , proprie intelligi Secretarium Generalis , Prouincialis , seu Prælati Conuentus , cuius manu , vel sigillo ordinationes Generalis , Prouincialis , & Prioris Conuentus obsignantur. Sed non obinde excludendus est Generalis , Prouincialis , aut Superior Conuentus , quorum manus , aut sigilli falsificatio à fortiori referuata est. Tam , quia ratio referuatiōis efficacius in ipsis , quàm in eorum Secretariis procedit , quippe si religioni magis nociua. Tam quia ipsi sunt potius , quam

eorum secretarij religionis officiales ; vt notauit Fagund. de secundo Eccl. præcep. lib. 8. cap. 7. num. 22. Suarez dicto tom. 4. de religion. tractat. 8. lib. 2. capit. 18. numer. 8. Extenditque Suarez hanc doctrinam ad quemcunque officialem Conuentus , penes quem sit aliqua personarum , vel bonorum administratio , qualis esset in alijs Religionibus Vicarius , Subprior , & in Societate Minister ; item Procurator conuentus : quia verè sunt Religionis Officiales. Sed non caret difficultate hæc extensio : quia Vicarius , & Subprior , præter Prælatum , limitatam , & quasi politicam , & domesticam habent iurisdictionem ; nec solent sigillo ordinationes obsignare. Quod à fortiori procedit in Procuratore conuentus , qui non solet sigillum speciale habere , neque inconsulto Prælati contractus alicuius momenti celebrare. Ergo non de iis officialibus referuatio intelligitur ; sed de officiali , quo Superiores religionis ordinationes subditis , vel alijs Superioribus transmittunt : quia ipse cum superiore idem tribunal constituit ; eandemque personam repræsentat. Præterea non sine causa appositum est nomen Officialis Conuentus , in singulari numero , vt staret pro famosiori significato , excluderenturque alij Officiales & Ministri , qui non sunt tam officiales Conuentus , quàm aliquorum munerum ipsius.

21. Octauus , furtum de rebus monasterij in ea quantitate , quæ sit peccatum mortale. Circa quem dubitari potest , qualiter à quarto casu distinguitur ; siquidem ibi proprietates contra votum paupertatis referuatur. Dicendum est , contingere posse , aliquem , facto voto paupertatis , proprietatem suorum bonorum retinere contra Prælati voluntatem , vt in Religiosis Societatis Iesæ , qui votis biennij non priuantur bonorum suorum dominio : ij enim si contra Prælati voluntatem bonorum suorum proprietatem retineant , in casum referuatum incidunt. Reliqui verò religiosi , cum iure ecclesiastico proprietate , seu dominio suorum bonorum voto paupertatis priuantur , nequaquam possunt attentare proprietatem retinere , quin simul furtum committant : quippe nullius rei proprietates ipsis communicari potest ; sed necessario in monasterium transe , ac proinde illius vsus Prælati inuito furtum est. Verum esto , ita sit , & hac ratione quartus casus ab hoc octauo distinguitur ; credo tamen præcipue distingui in eo , quod quartus casus referuatur attentatam Religiosi proprietatem quorumcunque bonorum , siue Monasterij , siue alicuius personæ secularis. Nam , si Religiosus bona secularia contra voluntatem suorum Dominorum vsurpauerit expendenda , sine dubio vitium proprietatis referuatum committeret , & in quartum casum incidere ; sed non in octauum , cum ea proprietates non esset furtum de rebus monasterij : si quidem ea bona in monasterium non sunt translata. Quocirca vt in octauum casum incidat , debet ex rebus Monasterij esse furtum , & proprietates. Neque ab hoc furto exculatur Religiosus : tamen bona vsurpata vsui alicuius Religiosi destinata sint : quia ex hac destinatione non desinunt illa bona esse conuentus : semper enim conuentus sunt , dum non consumuntur. Neque item exculatur , tamen bona non sint alicuius Conuentus determinati , qualia sunt bona totius prouinciae , & quæ Prouincialis vsui destinantur. Satis enim est , quod sint omnium conuentuum ; nam eo ipso sunt illius , & aliorum , vt bene notauit Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. c. 18. n. 11.

22. Nonò , lapsus carnis voluntarius opere consummatus. Quæ verba inquit Suar. supra , num. 12. duplicem sensum habere possunt. Primus , & nimium rigidus est , vt lapsus carnis , qui actu exteriori mortaliter peccaminoso perficitur , referuatur , tamen in sua iniqua specie perfectus , & consummatus non sit. Iuxta hunc sensum excluduntur à referuatiōe omnia peccata purè interna , quæque in actum exteriori non prodeunt : quia opere non consummantur. Deinde excluduntur , tamen in actum exteriori prodeant , dummodo ille actus exterior ex se , & seclusa extrinseca intentione solum sit leuiter peccaminosus. Vnde sub referuatiōe ille lapsus carnis tantum continebitur , qui in opus exteriori per se spectatum mortaliter peccaminosum transierit. Alias sensus illorum verborum , opere consummatus , mitior est , eaque de causa approbatur à Suar. vt , scilicet , intelligantur de consummatione in propria specie. Species igitur luxurie videntur esse fornicatio , pollutio , sodomia , bestialitas. Vt autem lapsus carnis referuatus sit , aliqua harum specierum debet compleri neque sufficit compleri medijs ad ipsam ordinatis , tamen mortalia sint , vt sunt tactus ex se impudici. E contra etiam non requiritur ad referuatiōem , vt bene aduertit Suarez , quod lapsus carnis secundum intentionem peccantis consummetur ; si tamen in sua propria specie consummatus sit , aliàs pollutionem habens , cum sodomiam , seu fornicationem procurauit , neque intentum consequutus est ; peccatum referuatum non haberet : quod nullatenus est dicendum , cum sit lapsus carnis voluntarius in sua propria specie exteriori consummatus.

23. Decimus, occasio, aut vulneratio, seu grauis percussio cuiuscunque personæ. Tria in hoc casu referantur. Primò, homicidium. Secundò, vulneratio, quæ est apertura corporis ictu inflicta, vt dixit Ambros. Calepin. Tertio, grauis cuiuscunque percussio, quæ absque vlla apertura, incisione, & mutilatione esse potest. Solum aduerto, percussionem supradictis verbis referuatam illam videri, quæ in ratione percussionis grauis est, non quæ ex accidenti extrinseco, scilicet, ob honorem, & famam læsam grauis censeatur, sicuti de percussione pugnae, palmae, digiti, pedis, sensit Nauarr. *summ. cap. 27. numer. 91.* referens quandam Extrauag. quæ incipit, *Perleus*, quæ tamen in iure non inuenitur. Quod si roges, quæ est censenda grauis percussio. Respondeo cum Nauarr. *suprà,* & Suar. *tom. 5. de censur. disput. 22. sect. 1. num. 90.* arbitrio prudentis diiudicandam esse. Regulariter illa est grauis percussio, quæ signum sui in parte præcipua corporis reliquit. Moneat tamen Nauarr. Suar. & Fagund. *in secundo Eccles. præcep. lib. 8. cap. 7. num. 24.* sæpè dignitatem personæ grauem percussionem constituit, quæ alioquin leuis esset, colligiturque aperte ex cap. *cum illorum de sentent. excommunic. & Gloss. ibi.*

24. Vndecimus, qui referuari potest ex Constitutione Clement. VII. est malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad Superiores. Circa quem casum optimè aduertit Suar. *tom. 4. de relig. tract. 8. libr. 2. cap. 18. num. 12.* debere malitiam, tum in impedimento, tum in retardatione, tum in apertione litterarum interuenire, neque sufficere ignorantiam, aut negligentiam crassam. Impedire autem, seu retardare litteras potes, si malitiosè impedias, ne tabellarius inueniatur, nève deferat, nève delatas tradat; sed apud se retineat. Et à fortiori censendus es impedire, & retardare, si tu illas surripas, occultes, vel comburas, ne ad manus illius, ad quem mittuntur, perueniant. Secus esset, si cursor ordinario contentus, velociorem ommitteres, cum facile posses inuenire: illius enim omisso non est postiuua illarum retardatio, sed velocioris illarum cursus negatio. Deinde referuari potest aperire litteras superioris ad inferiores, vel è contra, absque vlla auctoritate animo cognoscendi secreta contra voluntatem scribentis. Quinimò referuari potest sola apertio iniuriosa litterarum; tametsi non legantur, quia auctoritatem superioris, cuius sunt litteræ, vel ad quem mittuntur, satis offendit, vt tradit Fagund. *de secundo Eccles. præcep. lib. 8. cap. 7. in fine.*

§. III.

Expenduntur casus specialiter in Societate Iesu referuari.

1. Qui referuntur in Societate.
2. Expenditur primus, qui est periurium, & falsum testimonium.
3. Secundus, furtum, & vsurpatio rei contra votum paupertatis.
4. Tertius est lapsus carnis voluntarius.
5. Quartus, inobediencia expressa.
6. Quintus, seditio in Superiore, & diuisio à capite.
7. Sextus, detractio fama, &c.
8. Septimus, impedimentum excludens à Societate reticuisse in examine, vel in eo mentitum esse, &c.
9. Octauus, acceptio, vel missio litterarum absque licentia expressa, &c.
10. Nonus, transgressio votorum simplicium.
11. Decimus, censura, seu peccata habentia in Constitutionibus censuram annexam.
12. Casus Pontifici referuari, à fortiori referuari in Religione sunt.

1. Verùm in Religione sanctissima Societatis, cuius institutum à pubertate, est indignus, suscepi, vtinam ab incunabulis suscepissem, auctoritate quintæ Congregat. generalis decret. 40. & 46. aliis 67. & 73. non solum prædicti casus referuari sunt, sed illis additi sunt decem. Primò, periurium, & falsum testimonium in iudicio, vel extra. Secundò, & furtum, & vsurpatio alicuius rei contra votum paupertatis in ea quantitate, quæ efficiat peccatum mortale. Tertio, lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat. Quarto, inobediencia expressa, quæ quis asserit, se nolle parere. Quintò, seditio in superiorem, & diuisio à capite, in graue nocumentum Societatis. Sextò, detractio fama, bonæque existimationis aliorum, & discordiarum feminatio inter Fratres. Septimò, impedimentum excludens à Societate reticuisse in examine, vel in eo mentitum esse, vnde graue incommodum oriri possit. Octauò, acceptio, seu missio litterarum absque licentia expressa, quæ, scilicet, acceptio, vel missio contineat rationem peccati mortalis.

Nonò, transgressio votorum simplicium, quæ professi emittunt post professionem. Decimò, censura Societatis nostræ, seu peccata, quæ in nostris constitutionibus, bullis, vel decretis annexam habent excommunicationem. Hæc omnia cum manifestè erunt mortalia, & in actum externum prodierint, referantur superiori domus, vel collegij, & ab alio, nisi de expressa licentia illius, absolui non possunt. Sic habetur in *Ordinationibus generalibus. cap. 5. de casibus referuariis.* Neque hæc tantorum casuum additio nimia videri debet referuatio, cum omnes ij grauer religionem offendant, & nimisque dedecent Religiosos frequenter cum secularibus communicare, quales sunt nostræ Societatis, ob quam cum proximis communicationem non leuibus periculis labendi sunt expositi; deoque expedit, prædictorum referuatio, tanquam quoddam freno contineri; & à Superioribus cognosci, vt quoad fieri possit, ab occasione casuum cadendi amoueatur.

2. Placet in gratiam religioforum breuiter prædictos casus percurrere. Primò referatur periurium, hoc est, iuramentum veritate carens, quocunque modo aduerterit protuleris, siue in iudicio, vt actor, vel reus, vel testis; siue extra iudicium in contractibus, politicisque conferationibus. Deinde referatur falsum testimonium, quod proximum grauer lædit, tametsi iuratum non sit; aliàs opus non esset, vt peccatum distinctum à periurio referuaret. Et fortè ob hanc præcipuè causam additum est, in iudicio, vel extra. Etenim in iudicio raro vel nunquam testis deponit, nisi iuratus, scilicet extra.

3. Secundò referatur furtum, & vsurpatio alicuius rei contra votum paupertatis in ea quantitate, quæ efficiat peccatum mortale. Ex decreto Clement. VII. referuari potest in qualibet religione furtum, & vsurpatio ex rebus monasterij, At in Societate referatur furtum, & vsurpatio ex bonis cuiuscunque personæ in ea quantitate, quæ peccatum mortale constituat. Quæ autem hæc sit, dixi *tract. 16. de statu religiosorum. disp. 3. de voto paupert. punct. 20. & 21.* Quod si res, in quas habes dominium absque prælati licentia distribuas in peccatum incidis referuatum, tum iuxta decretum Clement. *casu 4.* quia proprietarius es, cum proprietarius vsum contra votum paupertatis accipias. Tum iuxta hanc referuationem, in qua vsurpatio cuiuscunque rei contra votum paupertatis referuatur. Neque negari potest, illius rei vsum contra voluntatem prælati esse vsurpationem contra votum paupertatis.

4. Tertio referatur lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat. Alicui videri possent hæc posteriora verba superflua; siquidem sub lapsu carnis voluntario, qui necessario subintelligi debebat, in actum externum prodeunte, videbantur contineri. Sed prudenter addita sunt, ne quis putaret, solum lapsum carnis voluntarium in sua specie completum referuari; nam cum referuatio sit stricti iuris, quippe iurisdictionem iure competentem restringat, merito sub referuatioe lapsus carnis voluntarij, solum lapsus carnis perfectus, & consummatus in sua specie intelligi possit. Vt igitur omnis dubitatio tolleretur, addita fuerunt illa verba: *Et quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum, prodeat.* Quibus manifestè significatur, quemlibet actum externum per se castitati grauer contrarium, tametsi in specie luxuriæ consummatus non sit, peccatum esse referuatum. Noranter dixi, per se: nam si ex intentione, & relatione solum extrinseca operantis castitati grauer aduerterit, sicuti aduerteretur quodlibet opus bonum, vel indifferens, praua, & inhonesta intentione factum, nullatenus in casum referuatum incideres; quia ex se ille actus exterior nullam habet malitiam; sed solum ex accidenti & extrinseco, & soli Deo cognito, quale est praua intentio operantis. Quinimò, esto actus exterior malus sitis tamen in se spectatus mortalem malitiam non habeat; sed solum venialem, sicuti communiter dicitur de visione euriola feminae, de leui tactu manus, & similibus; tametsi iniqua, & mortali intentione fiant, casus referuatus non erit; quia ea malitia, quatenus mortalis est, non prodit in externum actum. Hac enim de causa à peccato hæretic referuato exclusimus *tract. 4. de fide, disp. 3. punct. 3.* verba hæreticis intentione dicta, ex quibus per se spectatis colligi hæreticis non possit; quippe illa non est censenda hæresis exterior, sed interior. At ex prædictis actionibus colligi non potest mortalis intentio. Non igitur erit casus referuatus; & tradit Suar. *2. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. c. 18. n. 12.* Secus esset dicendum, si visu, vel tactu aliàs leui feminae indicares tuam iniquam voluntatem; qui eo casu vilis, vel tactus, non quatenus tales sunt, sed quatenus indicant iniquum affectum, referuari erunt: sunt enim quædam muta sollicitatio.

5. Quartus, referatur inobediencia expressa, quæ quis asserit, se nolle parere. Prudentè additum est verbum, *expressa*, &c. vt intelligatur solum inobediencia formalis, & expressa referuatum esse. Nam inobediencia materialis in omni præcepti violatione reperitur. (quam non est credendum referuari, aliàs omnia peccata mortalia referuata essent;) sed non reperitur formalis; quæ in eo consistit, vt præceptum violes: quia tibi præceptum est, quod necessariò ex cõtempu

præcepti, vel præcipientis oritur: at, quia potest ea violatio præcepti, & inobedientia formalis contingere, quin exterius manifestetur, merito addidit Congregatio verbum, *expressa*: quod explicans subdidit, *qua quis asserit se nolle parere*. Asserit, inquam, verbis, vel signis pravam suam intentionem declarantibus: non enim alia via inobedientia formalis esse potest expressa. Sed, an inobedientia formalis, & expressa debeat esse circa præceptum grauem materiam respiciens, non satis constat inter Doctores. Nam Caietan. in *sum. verbo. Inobedientia*. Ludouic. Lopez. 1. p. *instruct. c. 55. in fine*, Valent. 2. 2. *disp. 7. quest. 3. punct. 3.* & Lessius ipso referens *lib. 2. de iustit. cap. 46. dub. 6. nu. 45.* existimantes, inobedientiam formalem peccatum veniale esse posse ex leuitate materiae, necessarium affirmare debent, illis in euentibus, in quibus à culpa mortali inobedientia excusatur, casum referuatum non esse. Ego verò dicendum existimo, regulariter inobedientiam formalem, & expressam, casum referuatum esse: tamen præceptum de materia leui sit: quia non spectatur quantitas, sed qualitas transgressionis; neque quale sit præceptum, fed qualiter illud transgrediaris. Et quidem si de inobedientia formali diuini præceptorum casus referuatus loquatur, (quod mihi dubium est, quia satis videtur verosimile, solum inobedientiam religiosam ex voto obedientiae debitam referuari; itard à culpa mortali ex leuitate materiae præcepti excusari potest: nam, si illa inobedientia ex contemptu Dei procedat, grauissimum est peccatum. Et idem est, si procedat ex contemptu præcepti, tanquam inutilis, vani vel perniciosi: quia est grauis blasphemia. Alia autem via contemni expressè, & formaliter non potest præceptum, licet possit minus haberi, & estimari. Si autem ex hac minori estimatione, quæ est virtualis quidam contemptus, præceptum leue transgrediaris, peccatum referuatum non erit ex Lessii sententia: quia non excedit culpam venialem. At, si casus referuatus ex sola inobedientia aduersus obedientiam votum procedat, si præceptum leuis materiae transgrediaris ex superioris contemptu, idque significes, in casum incidis referuatum: quia denotas, paratum non esse Superiori, etiam in graui materia præcipiente, obedire. Vnde prudenter Congregatio, cum inobedientiam expressam, casum referuatum constituit, non restrinxit ad specialem materiam, sed absolute dixit, inobedientiam expressam, qua quis asserit, se nolle parere, casum referuatum esse. Nam esto id asseras, cum leuis materia tibi præcipitur, si tamen inquam voluntatem non declares limitatam esse, & solum in illa materia obedire nolle; in aliis tamen paratum esse voluntatem Superioris exequi, sine dubio absolute superiori contemnis; & casus est referuatus. Et forte ob hanc causam Pater Generalis Claudius Aquiuina declarauit, casum esse referuatum, si quis Fratrum Ministro aliquid iubenti, licet non sub præcepto diceret: *Nolo facere*, quia est persona Ministri absolutus contemptus. Quam declarationem septima Congregatio generalis decreto 40. approbavit. Quod si superiori nolis obedire in leui materia, non, quia superior est, sed quia indoctus & imprudens habetur, vel quia tibi est offensus, Lessius *ditto lib. 2. c. 46. dub. 6. in fine*, existimat, non esse inobedientiam mortalem, ac proinde nec casum referuatum. Quod intelligendum est de inobedientia, nec superiori, neque aliis declarata: nam, si superiori, vel aliis declaratur, tamen cum restrictione, & limitatione ad illam materiam, credo omnino mortalem esse, & casum referuatum, quia est grauis superioris contemptus, & ipsius muneris non mediocri iniuria.

6. Quintus, referuatur seditio in superiore, & diuisio à capite in graue nocumentum Societatis. Est enim grauissimum delictum seditionis in superiore, grauissimamque pena dignum, vt testatur Conrad. Brunus *tract. de seditionibus, lib. 5. cap. 11. ad finem*, quem sequitur Menoch. *lib. 2. de arbitrar. casu 166. & casu 437.* Seditionem igitur in superiore committis, si animos fratrum commoueas, ne vel illum vt superiorem recognoscant, vel illius iussu obtemperent. A capite autem te diuisis, si à Præposito generali obediendo te velis subtrahere, sicut Schismaticus se subtrahit à Pontificis obedientia; quæ peccata ex leuitate materiae excusati à mortali non possunt, cum semper in graue nocumentum Religionis cedant, & disciplinae religioe non leuiter contraria sint.

7. Sextus, detractio famæ, bonæque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres: Cum enim in Societatis Religione maxime charitas, vnitatisque respiciatur, & hæc vitia non leuiter charitati, vnitatisque opponantur, merito referuata sunt. Detractio igitur, vt ex D. Thom. ab omnibus recepto 2. 2. *quest. 73. art. 1.* constat, est aliena famæ occulta, & iniusta denigratio, quæque contingit cum directe, tum indirecte. Directe contingit primò, imponendo cimen falsum: secundò, amplificando verum: tertio, occultum reuelando: quarto, sinistre recta facta interpretando. Indirecte verò contingit primò, si recta facta, & doctes alterius neges: secundò, si ea extenueris, tertio, si silentio præfermitas, cum obligatus es manifestare: quarto, si fiste laudes, quia est tacita vituperatio. Quodlibet horum, cum famam alterius grauius denigrat, bonamque illius existimationem dimi-

nuit, casus est referuatus. Ex vi tamen huius referuationis non videtur contumelia referuari. Nam esto grauius peccatum sit, non ita facile committitur: est enim contumelia, honoris alterius in coram denigratio, sicut dixit D. Thom. *quest. 72. artic. 1.* id eoque differt à detractioe; partim, quia detractio lædit famam, contumelia honorem; partim, quia detractio fit occulte, & in absentia infamari: contumelia in illius presentia, sicut tradit Lessius *lib. 2. de iustit. cap. 11. dub. 2. & num. 6.* Deinde referuatur discordiarum seminatio inter fratres, quod Spiritus sanctus summo odio prosequitur, vt potest charitati aduersum. Contingit autem hæc discordiarum seminatio, quando tuis verbis, vel factis voluntates fratrum discordes, & dissentientes redduntur in graue ipsorum detrimentum, & à fortiori, si in odium excitentur. Solum dubitari potest an seminatio discordiarum inter saculares, vel Religiosos alterius Ordinis, sit casus referuatus: quia verbum illud, *inter fratres*, videtur discordiarum seminationem restringere ad fratres, qui non solum vinculo charitatis, sed & Religionis, & Professionis fratres sunt: ij enim sunt, quos Religiosi proprie fratres appellant, & decretum referuatorium vltima communem loquendi modum extendi non debet. Nihilominus verius censo, quamlibet discordiarum seminationem inter saculares etiam esse casum referuatum. Credendum enim est, Congregationem voluisse referuare peccatum illud, quod Spiritus sanctus grauius detestatur illis verbis: *Et qui seminatur inter fratres discordias*. sub quo quælibet discordiarum seminatio inter fratres, qui vinculo charitatis fratres esse debent, continetur.

8. Septimus est, impedimentum excludens à Societate reuiculis in examine, vel in eo mentium esse, vnde graue aliquod incommodum oriri possit. Duo sub huiusmodi referuatione continentur. Primò, tacuisse in examine impedimentum excludens à Societate. Secundò, in eo examine commisisse mendacium, ex quo graue aliquod incommodum oriri possit. Circa primum dubitare quis poterat, an de solis impedimentis essentialibus loquatur, an etiam de secundariis: siquidem secundaria etiam à Societate excludunt: illis enim, vel aliquo illorum affectus in Societatem recipi non potest absque dispensatione, vt late dixi *tract. 16. de statu religiosi disp. 1. pun. 8.* Sed verius censo, de solis impedimentis essentialibus referuationem illam esse intelligendam: quippe hæc proprie, & in rigore tantum à Societate excludunt, alia vero solum ex arbitrio, & voluntate superioris. Verum, sub secunda parte referuationis credo secundariorum impedimentorum ceterationem contineri. Cum enim omnes Societatem ingressuri in examine interrogentur, tum de primariis, tum de secundariis impedimentis, qui aliquod illorum celaret, mendacium committeret, ex quo posset graue incommodum Societati euenire. Quod si de facto non eueniat, id est per accidens. Incidit ergo in casum referuatum.

9. Octauus, acceptio, vel missio litterarum, absque licentia expressa, quæ, scilicet, acceptio, vel missio contineat rationem peccati mortalis. Circa quem casum occurrit notandum, qualiter acceptio, vel missio litterarum peccatum mortale continens excusari possit à casu referuato, ex eo, quod fiat ex expressa licentia. Si quidem superioris licentia promissione, vel acceptio litterarum mortaliter peccaminosa nulla est: quippe honesta, & licita tantum spectare debet. Deinde Superior litteras accipiens, seu mittens, peccatum mortale continens, in casum referuatum non incidet: siquidem ex licentia sibi met concessa recipit. Ob hanc rationem existimo, acceptio, vel missionem litterarum mortaliter peccaminosam, cuius malitia ex Superioris voluntate purgari non potest, casum esse referuatum, tamen Superioris licentia accedat; quia ea licentia nulla est, ac proinde reputari debet, ac si non esset. Illam verò litterarum acceptio, vel missionem alius peccaminosam, cuius malitia ex licentia Superioris cessare potest, casum referuatum non esse, si ex Superioris licentia fiat. Possit autem aliquam acceptio, vel missionem litterarum esse huius conditionis, constat: quia potest Prælati subditis præcipere, ob aliquas graues, & urgentes causas, ne absque eius expressa licentia litteras mittant, vel recipiant. Quo casu acceptio, vel missio absque expressa licentia rationem peccati mortalis continet: posita verò licentia peccatum cessat, & consequenter casus referuatus. Ad hanc explicationem adstruendam, ea præcipue ratione motus sum, ne cogar affirmare, illa verba, *absque licentia expressa*, superfluisse: siquidem circa acceptio, vel missionem litterarum ex ratione materiae mortaliter peccaminosam, nulla Superioris licentia valida esse potest. Asserere autem ex inuolida licentia à peccato referuato excusari, verosimile non est. Deinde, vt comprehenderem sub referuatione acceptio, & missionem litterarum ex accidenti extrinseco, scilicet, ex imperio obedientie peccaminosam: siquidem huius malitia Superioris licentia, quæ valida est, purgari potest, & referuatio cessare.

10. Nonus, transgressio votum simplicium, quæ professi emittunt: post professionem, circa quem casum nihil notandum

Terat. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

occurrit, præter dicta *tract. 16. de religio statu, disp. 5. à pun. 1. & sequenti.*

11. Decimus, referuntur censuræ Societatis nostræ, seu peccata, quæ in nostris constitutionibus, Bullis, vel decretis, annexam habent excommunicationem. Notanter additum est, seu peccata, ne intelligerentur solæ censuræ referuari, sed simul cum censuris peccata ipsa per se, & directè referuata esse. Igitur in Constitutionibus eam censuram excommunicationis ipso facto inuenio, quæ in Congregatione generali electoribus apponitur 8. p. *Constit. cap. 6. §. 2.* si quem scirent ambientem præposituram generalem, Vicario non denunciauerint. Item, quæ apponitur Vicario, & tribus antiquioribus Professoribus, qui in hac causa Iudices esse debent, si forè aliter, quàm in animo sentiant, sententiam dicerent. Huius Constitutionis in 1. Congregat. generali, *decreto 5.* addita est ea censura aduersus ambitiosos pro se, vel pro aliis, itaque ad eos, qui informationem non synceram, hoc est, vt explicuit 2. Congregatio *decreto 9.* quæ studiosè, seu mala enim intentione mendax est in re graui. Item, ex Congregat. 7. *decreto 49.* extenditur excommunicatio ad illos omnes, qui electionis synceritatem, libertatemque quoquo modo directè, vel indirectè impedire conantur. Huius excommunicationis absolutio, si petatur ante electionem, Vicario generali referuatur, si post electionem, Præposito generali, vt dicitur in 1. Congregat. *decreto 18. & in decreto 17.*

In Bullis verò pontificiis, præcipuè in ea, quam contra Apostatas expedit Pius V. anno 1565. quæque incipit, *Equum repusamus*, excommunicatio ipso facto lata est, & Pontifici, vel præposito generali referuata aduersus eos, qui emissis Societatis votis, vel ab ea recedunt, vel ad alium. Ordinem (Carthusiam excepta) absque licentia Generalis transeunt: quinimo neque ad Carthusiam ex privilegio Carmelitis concessio, & aduersus eos, qui licentia Generalis habita, intra tempus præfixum non fuerint Ordinem ingressi, vel in ea non valentes, vel nolentes perseverare, ad Societatem non fuerint statim reuersi, auxiliatores, & receptores eorum eadem excommunicatio afficiuntur. Deinde excommunicantur excommunicatione Pontifici referuata à Gregor. XIV. in Bulla confirmatoria nostri Instituti, edita 1591. quæ incipit, *Ecclesia catholica*. quomodolibet impugnant, vel alterantes Constitutiones Societatis, decreta, & gubernandi formam, &c.

Denique in decretis Congregationis, præter superius dicta, est excommunicatio Provinciali referuata; tum in illos, qui in consilio Provinciali externos de dimissione sua in consilium adhibent; tum in illos, qui quoquo modo externorum auxilio, vel intercessione ad dimissionem à superioribus obtinendam vtuntur. Sic habetur in 7. Congregatione generali, *decreto 18. & can. 22. §. 2.* Prædictas censuras explicui dicto *tract. 16. de statu relig. disp. 5.* vbi de præceptis Societatis.

12. Ad extremum aduerte, casus Pontifici referuatos non esse opus superiores regulares sibi referuare, cum altiori referuatione referuati sint: idè quod nullus alius, præter eum, cui ex commissione Pontificis competit facultas, absoluerit à prædictis potest, sicuti bene notauit Suar. *1. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 18. in princ.*

§. I V.

Quis possit directè à prædictis peccatis referuatis absoluerit.

1. Is, cui referuata sunt, potest absoluerit.
2. An à referuatis Pontifici possint Episcopi absoluerit in aliquibus casibus.
3. A referuatis Pontifici, & Episcopo potest Parochus extra casum extrema necessitatis, ex satis probabili sententia.
4. In articulo mortis quilibet potest.
5. Prelatus cuiuscumque Cõuentus sibi subditos absoluerit potest.
6. Ex quodam privilegio possunt Religiosi Minores ab alio, quàm à Superioribus absolui semel in vita.
7. Quid in articulo mortis à Sixto I V. prædictis Religiosis concedatur.
8. Religiosis omnibus à Superiore approbatis concedit Pontifex facultatem absoluerit omnes Christi fideles, sed non Religiosos.
9. Quid de privilegio Bullæ Cruciatæ.
10. De privilegio concessio absoluerit Religiosos Ordinis Prædicatorum iter agentes.
11. Nonnisi absolui possunt, ac si seculares essent.

A Peccatis referuatis nemo absoluerit potest, nisi is, cui peccata referuata sunt, aut illius superior, & cui ipsi commiserint. Dixi, cui peccata referuata sunt: quia referuans non sibi tantum, sed aliis inferioribus prælati referuare peccata potest, sicuti de facto plura peccata à Pontifice Episcopi absolutio referuata sunt, & in Religionibus, maxime

in Societate omnes casus referuati Prælati conuentualis absolutio referuatur.

2. Igitur à referuatis Pontifici non solum pro foro interno, sed etiam externo absoluerit possunt Episcopi pueros, mulieres, senes, valetudinarios, aliasque similes personas Pontificem adire impeditas, iuxta textum in cap. *Mulieres*. cap. *Notificatur* & cap. *Quamuis*. de sentent. excommunicat. referuatis tamen quibilibet ibi præscriptis conditionibus. Et licet prædicti textus de excommunicatione ob percussione Clerici loquantur, Doctores eam facultatem ad alios casus Pontifici referuatos extendunt: siquidem in omnibus eadem ratio procedit, quæ est periculum animarum vitare: quod esset si absolutio diu differri deberet, sicuti notauit Coninch. *disp. 8. de penitent. dub. 12. n. 88.* Suar. *1. 4. de penit. disp. 30. sect. 3.* In foro autem conscientie quilibet Episcopus potest sibi subditos à quibuscumque peccatis occultis Pontifici referuatis absoluerit, ex *Trid. sess. 24. cap. 6. de reformat.* Neque per Bullam Cæne ea potestas reuocata est, vt alibi latius dixi.

3. A referuatis Episcopo, & à fortiori Pontifici nullus Parochus iure ordinario absoluerit potest, vt de se constat. Solum est dubium, an casu, quo penitentem necessarium sit communicare, vel quia ecclesiastico præcepto communionis vrgetur, vel quia absque nota omittit communionem non potest, possit à quolibet parochia directè absolui à peccatis Pontifici vel Episcopo referuatis. Negat Valq. *q. 91. art. 3. dub. 8. n. 4. & dub. 9. num. 21.* Mouetur ex eo, quòd Tridentin. *sess. 14. cap. 7. de reformat.* dixerit, Sacerdotes extra articulum mortis nihil posse in casibus referuatis. Sed contrarium docet non improbabiler Canus *relect. de penitent. 5. p. fol. 108. §. Secunda conclusio.* Dominicus Sorus in *4. dist. 18. q. 2. art. 5. ad 1. Ledem. 2. p. 4. q. 8. art. 3. dub. 3. concl. 7.* neque dissentit Suar. *disp. 30. sect. 3. n. 8. & q. 9. & disp. 30. tota sect. 3.* posse, inquam, parochum extra casum extrema necessitatis à referuatis Pontifici absoluerit suos subditos, si adire non possint superiorem, & in ter tempus communicandi, vel celebrandi, prætermittitque non possit absque scandalo, vel infamia, vel damno populi, qui defraudandus esset Missæ sacrificio die festiuo: extenduntque hanc doctrinam, siue peccatum censuram habeat annexam, siue non. Ratio est: quia referuatio ob bonum charitatis introducta non debet in detrimentum charitatis cedere: cederet autem in graue charitatis detrimentum, & in animarum non leue periculum, si eo casu non possit parochus ab eo peccato absoluerit. Credendum Ergo est, eam facultatem esse illi à Pontifice concessam. Neque obstat Concilium alsens, nihil posse extra articulum mortis sacerdotem in casibus referuatis: quia hoc intelligendum est per se, secus si à iure, vel ex privilegio concedatur, sicuti Suar. exprimat concessum esse, non solum Episcopis, sed etiam sacerdotibus inferioribus, quoties Pontifex adiri non potest, & in ter tempus communicandi, ex textu in cap. *Nuper*. de sententia excommunicat. ibi: *à suo absoluat Episcopo, vel proprio Sacerdote.* In casibus autem Episcopo referuatis non audez Suarez *disp. 30. sect. 3.* concedere hanc facultatem, ed quòd recursus ad Episcopum faciliot sit, quàm ad Pontificem. Et præterea de casibus pontificiis sunt iura concedentia hanc facultatem proprio sacerdoti, cum non potest Pontifex adiri, quod non inuenitur in casibus Episcopo referuatis. At Canus, Sorus, Ledem. *locis alleg.* & idem Suar. *disp. 31. sect. 3.* generaliter loquuntur de casibus referuatis: & affirmant, quoties ex aliqua graui causa omitti non potest communicatio, possit inferiorem sacerdotem à referuatis absoluerit. Monent tamen prædicti Doctores, hanc absolutionem esse indirectam: siquidem inferior sacerdos non est propriè iudex illorum peccatorum, & obligationem subit penitens coram superiore comprehendit. Sed hoc non videtur satis consequenter dictum, aliàs nulla iurisdictione ob necessitate inferiori sacerdoti communicaretur. Credo igitur, & iudicem esse, tamen penitentem obligationem habeat comprehendit.

Religiosi verò præcipuè mendicantes, esto iure communi non possint à referuatis Pontifici, vel Episcopo absoluerit, quia in Clement. *Dudum de priuileg.* declaratur eos non habere ampliorem facultatem, quàm habent Parochi, & in Clementina, *Religiosi, de priuileg. §. Quibus* præcipitur Religiosis sub interminatione maledictionis æternæ, ne à casibus sedi Apostolicæ, atque etiam locorum Ordinariis referuatis quæquam absoluant. Verum si particularia priuilegia spectentur, non solum à referuatis Episcopo, sed etiam à referuatis sedi Apostolicæ, exceptis iis, quæ in Bulla Cæne continentur, absoluerit quoscumque fideles ad se venientes possunt, vt superior puncto explicui, & tradit Suar. *1. 4. de penitent. disp. 30. sect. 2. n. 16. & seqq.*

4. In articulo mortis, cum nulla sit referuatio, vt dixit Trident. *sess. 14. cap. 7.* quilibet sacerdos, tamen si excommunicatus, aliæ censura ligatus existat, absoluerit potest quoscumque penitentes à quibuscumque peccatis, & subintelligendum tamen est, absente proprio, vel privilegio sacerdotem, vel non impedito. Nam cum hæc tam ampla concessio ob necessitatem penitentis, ne remedio destitutus pereat, concedatur, si sacer

faceros proprius vel non impeditus sit, velique sacramentum ministrare, cessat prædicta necessitas, & consequenter concessio, quæ ob eam necessitatem facta est, vt dixi supra.

5. Specialiter autem loquendo de casibus reseruatim pro Religiosis, certum est, Prælatos cuiuscunque Conuentus, & à fortiori superiores Prælatos, Provinciales scilicet, & Generalem, facultatem habere, tum absoluedi sibi subditos, quia ipsi prædicti casus reseruantur tum delegandi alteri absolutionem: quia ratione muneris ipsi competit dicta potestas. Secus esset si peccatum esset Provinciali, vel Generali reseruatim: quia tunc inferior Prælatos delegatus esset in ea facultate sibi commissa, nisi forte commissa esset in perpetuum: quippe censeretur proprio muneris annecti, ac proinde ordinaria esse, & delegabilis. Raro tamen expedit peccatum Generali, necdum Provinciali ita reseruari, vt superiori immediato, vel alteri non concedatur facultas ab eo absoluedi. Nam vt bene inquit Suar. 2. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. numer. 16. recte religionis gubernationi non leuiter contrarium esset, cogere subditum delinquentem longo tempore perseuerare absque absolutione directæ reseruatim peccati, qui certe cogendus esset, si in peccatum reseruatim incidere, cum sæpe euenire possit, cum absentia Provincialis frequens sit, & in absentia hoc sacramentum ministrari non possit.

6. Videndum autem est, an aliis à Superioribus sit hæc facultas concessa, quæ cum solo privilegio concedi possit, examinandum est, an aliquod sit, virtute cuius Religiosi ab alio, quam à suo Prælato valeant absolui. Emman. Rodrig. 1. 1. q. 62. art. 6. refert varia privilegia Sixti IV. Minoribus concessa, quibus absolui possunt semel in vita, & in articulo mortis ab alio, quam à suis Prælati. Primò namque refert concessisse Sixtum IV. Minoribus, tam Professos, quam Nouitios, vt semel in vita eligere possint Confessorem ex suo Ordine, qui iuncta penitentia saluati eos absoluat ab omnibus criminibus, excessibus, & censuris, &c. Quo privilegio non est dubium posse Religiosum Minorem semel in vita frui, eoque absolui ab omnibus reseruatim. Debet tamen necessarîo eligere Sacerdotem sui Ordinis, à suo Prælato approbatum, & in Confessorem designatum; aliàs non eliger Confessorem formaliter, quod videtur necessarium: non enim Pontifex absque causa nomen Confessoris exprimit: poterat enim sub nomine Sacerdotis privilegium concedere. Sed, quia intendebat, ne alius Sacerdos, quam à Superiore ad audiendas confessiones designatus eligeretur, ne obseruantia religiosa minueretur, ideo exprimit Confessoris nomen: & tradit Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. n. 7. vbi bene aduertit, approbationem Episcopi requisitam non esse, quatenus Professos, & Nouitios privilegium respicit: sed quatenus famulos, aliòque seruientes spectat. Prædicto privilegio vt possunt omnes alij Religiosi communicantes in privilegijs cum mendicantibus: modo tamen à suis Superioribus eorum usus interdictus non sit, sicuti de facto interdictus est Sacerdotis Iesu Religiosis, qui varijs Bullis à Sede apostolica emanatis prohibentur alijs, quam à Superiore designatis confiteri, neque à reseruatim absolui, nisi de Superioris licentia.

7. Secundo concedit idem Sixtus IV. prout refert Emman. Rodrig. supra, vt quilibet Confessor possit quemlibet Minorum Religiosum in articulo mortis à quibuscunque casibus absolueret, ac si Summus Pontifex ibi adesset. Quilibet, inquam, Confessor, qui aliàs in eo articulo Confessor esse possit, vnde præsentem proprio simplex Sacerdos autoritate non haberet, quia non est legitimus Confessor: sed eo deficiente. Neque inde fit, nullum privilegium Minoribus concedi: concederetur namque maximum. Primò, quia Confessor aliàs à Superiore designatus, qui in eo articulo præsentem Prælato absolueret non poterat à reseruatim, virtute huius privilegij absolueret: quia est legitimus Confessor, cui sola iurisdictio deficiebat, quæ virtute huius privilegij communicatur. Secundo, ex vi dicti privilegij sic absoluit Religiosus à suis excessibus, & peccatis, vt nullatenus obligatus sit comparere eorum Superiore, si postmodum conualuerit, tamen si peccata censuram reseruatim habeant, vt bene notauit Emman. Rodrig. q. 62. art. 8. Suar. d. c. 19. n. 12. c. 11.

8. Tertio, omnibus ferè Religiosis à suis Superioribus approbatis concedit Pontifex potestatem absoluedi omnes Christi fideles ad se venientes ab omnibus criminibus, excessibus, & censuris, etiam Sedi apostolicæ reseruatim (exceptis iis, quæ in Bulla Censæ Domini continentur) vt refert Emman. Rodrig. 1. 1. quest. regul. quest. 60. c. 6. per varios articulos. Cum ergo sub nomine fidelium Religiosi comprehendantur, videri alicui possit, quemlibet Religiosum, tum à Religiosis sui ordinis generaliter approbatis, tum à Confessoribus alterius Ordinis absolui à reseruatim posse. Sed omnino dicendum est, vt latius superiori puncto dixi, neminem virtute prædictorū privilegiorum absolui posse absque licentia sui Prælati. Nam etiam privilegia generalia sunt, & tam seculares quam Religiosos comprehendant; at non censentur speciali privilegio, & consuetudini derogare, quibus in omnibus Religionibus sta-

bilium est, ne Religiosi ab alijs, quam à Superiore proprio designatis absolui à reseruatim possint, quinimo necdum à non reseruatim.

9. Quarto, est privilegium omnibus fidelibus Bullam Cruciatæ lumentibus concessum, vt possint quemlibet Confessorem ex approbatis ab Ordinario eligere, qui eos ab omnibus peccatis, & censuris absoluat. Si igitur Religiosi Bullam suscipiant, poterunt à quolibet Confessore ex approbatis absolui, Cæterum, hoc privilegium non communicari Religiosis, sed potius eis vltim illius interdicti, probauimus latè tract. de Bulla Cruciatæ. Nullum igitur est privilegium præcipue in Societate Iesu, quo eius Religiosi absolui à reseruatim absque Superioris licentia possint.

10. Quinto, speciale privilegium concessum est Fratibus Prædicatoribus, iter agentibus, ex Superiorum licentia, vt possint à quolibet Confessore, siue regulari, siue seculari absolui à quocunque crimine, quomodocumque reseruatim, sicuti Confessores eiusdem Ordinis. Sic concessit Innocent. VIII. prout refertur in compend. Ordinis Cisterciens. verbo, confessor. §. 13. cuiusque meminit Emman. Rodrig. 1. 1. quest. regul. quest. 62. art. 5. circa finem. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 19. numer. 3. Notanter appositæ sunt illa verba, ex Superiorum licentia: ne fugitiuis, vel apostatis crederetur esse hoc privilegium concessum, sed solum illis, qui ex superioris licentia iter faciunt. Ex illis autem verbis, sicuti possunt Confessores eiusdem Ordinis, alicui videbitur restringi facultas, ita vt nullus confessorius electus absolueret possit itinerantem religiosum, nisi quatenus à prælato illius fuerit concessum: siquidem confessorius eiusdem ordinis neminem possunt absolueret, nisi pro facultate sibi à superioribus communicata. At nullatenus hæc exceptio admittenda est: Aliàs nihil speciale itinerantibus concederetur, cum omnibus concessum sit, ex superiorum facultate posse confessorem quemlibet eligere, qui eos à quolibet crimine absoluat. Quocirca ne privilegium vatum sit, intelligi debent illa verba, vt quilibet religiosus iter faciens confiteri possit cuilibet sacerdoti regulari, vel seculari, ab eoque absolui & dispensari, sicuti possit absolui & dispensari à confessore eiusdem ordinis facultatem à suo superiore habente.

Verum hoc privilegium, vt sentit Emman. Rodrig. supra, aliæ religiones non acceptantur, quinimo de religione Prædicatorum non satis constat, an sub ea vniuersitate fuerit acceptatum: quippe non leuis occasio esse potest disciplinam, religiosam labefactandam si religiosi eo tempore, quo liberius peccare possunt, nullam criminis reseruationem habeant. Quapropter, vt bene inquit Suar. dict. cap. 19. n. 3. spectari debet vsus, & consuetudo religionis: Neque enim videtur expedire, Religiosum maxime Sacerdotem, diu extra Religionem peregrinantem, & in peccatum reseruatim labentem, priuatum esse directæ illius peccati absolutione: cum sæpe absque nota omittit Communionem non possit. Ex alia etiam parte minus decet, prædictum Religiosum, eo tempore, quo liberius peccare possit, à freno reseruationis eximi. Quapropter nostra Societas iis inconuenientibus prouidit, tum concedendo licentiam, vt possint confiteri, cum imponendo illis obligationem, vt postmodum superiori compareant: concessione enim licentiæ vitatur inconueniens, ne diu peregrini priuati sint absolutione peccatorum directæ; obligationis vero comparatione continentur, ne in peccata ruant. Qualiter autem hæc obligatio imponi possit, sequente dicemus.

11. Ad extremum supererat examinare, an saltem Nouitij ab alijs quam à Religionis Prælati absolui possint à peccatis non reseruatim, & à reseruatim absolui, inquam, possint, tum ab Episcopo, tum à Confessoribus regularibus suis Ordinis, & aliorum Ordinum, sicuti possunt seculares, tum virtute Cruciatæ. Sed his omnibus satisfeci tract. 16. de religio statu, disp. 1. punct. 10. numer. 9. neque aliquid ibi dictis addendum occurrat.

§. V.

Qualiter Prælatos, cui sunt casus reseruatim, se gerere debeat, tum in absolutione concedenda, tum in ea deleganda.

1. An superior audire sola reseruatim possit, & ab eis raram sacramentaliter absolueret.
2. Affirmant plures.
3. Plerumque supradicta sententia probanda non est.
4. Regulariter petenti facultatem, vt absolueretur à reseruatim concedendo est.
5. Aliquando negari potest.
6. Non est obligatus superior cuilibet facultatem concedere, sed designare potest Confessarium.
7. Quid in hac parte ex decreto Clem. sit in Religionibus statutum.

8. Qualiter Confessarius designatus committenda sit facultas absolventi à reſeruat.
9. Quæ in Societate ſeruantur.
10. Superior concedens facultatem eligendi Confefſorem, non cenſetur concedere, vt abſoluatur à reſeruat.
11. Superior concedere poteſt facultatem ſub onere alicuius pœnitentiæ imponenda.
12. An ſub conditione examinetur.
13. Verius eſt concedi non poſſe.
14. Non poſſe concedi facultatem ſub onere ſe Superiori præſentandi, qui affirmet, & qualiter probent.
15. Contrarium tenendum eſt.
16. Qualiter pœnitenti concedatur hæc facultas.
17. Qualiter Confefſarius, & quam habeat obligationem.
18. Ex prædicta facultatis conſeſſione grauis obligatio naſcitur compendi.
19. Qualiter Societas procedat.
20. Præponitur dubitandi ratio, an Superior incidens in caſum ſibi reſeruat, poſſit eligere Confefſarium.
21. Verius eſt, niſi contrarium expreſſe tantum ſit.
22. An poſſit prohiberi hæc electio.
23. Tenendum eſt poſſe.
24. Satisſi rationi contraria.

1. **P**lures quæſtiones præſens titulus inuoluit. Prima eſt, an Superior poſſit ſola pœnitentis peccata reſeruata audire, & ab aliis ſacramentaliter abſoluere, remittereque pœnitentem inferiori ſacerdoti pro aliis mortalibus abſoluendū. Notanter dixi, ab illis ſacramentaliter abſoluere: nam, ſi pœnitens contentus ſit extra ſacramentum Pœnitentiæ ſuperiori peccata reſeruata inaniſtare, quia ipſe ſuperior ob graua negotia integram confeſſionem excipere non poteſt, conſultè ſuperior faciet, ſi ſublata reſeruatione, & pœnitentiã inuncta pœnitentem abſoluendum inferiori ſacerdoti remittat, cui omnia peccata manifeſtari debent. Et in peccatis, quæ cenſuram habent annexam hæc conſuetudo à Romanis Pœnitentiariis obſeruat, teſte Cano *reſect. de pœnit. 6. p. concl. 2. fol. 263. & ſeqq.* abſoluunt enim à cenſura pœnitentiã inuncta, & inferiori ſacerdoti pœnitentem abſoluendum à peccatis remittunt.

2. Quocirca de abſolutione ſacramentali eſt quæſtio, an concedi poſſit à prælato, auditis ſolis reſeruat. Affirmant Nauarr. *cap. Conſideret §. Cautus numer. 12. & 18. de pœnitent. diſt. 5. Caietan. verbo, Confeſſio, condit. 10. Paludan. diſt. 17. quaſt. 5. art. 1. ante finem.* Probabile putat Petr. de Soto *de confeſſ. lect. 10. ſub finem.* Henric. *lib. 6. cap. 15. numer. 4. Eman. Sa. verbo, Abſolutio, numer. 24.* Neque diſſentiunt D. Antonin. Richard. Henric. Gerſon, relati à Vaſq. *de pœnit. quaſt. 9. art. 3. dub. 10.* Plures ex his Doctõribus nullam cauſam aſſignant ad dimidandam confeſſionem, & abſolutionem: ſolus Dominic. Sotus *in 4. diſt. 18. quaſt. 2. art. 5. concl. 2. & Caietan. d. condit. 10.* affirmant, fieri debere ex rationabili cauſa, quam iudicant eſſe continuam Prælatorum occupationem. Mouentur primò: quia in Romana Eccleſia ea eſt conſuetudo, vt auditis ſolis reſeruat abſolutio concedatur: quam conſuetudinem improbare, aut nimium diſcutere non oportet, teſte Caietano *ſuprà.* Secundò, eſt integritas confeſſionis ſit de iure diuino, vt colligitur ex Trident. *ſeſſ. 14. cap. 5.* intercedente tamen cauſa rationabili omitti poteſt, vt ſuperius probatum eſt: at cauſa videretur rationabilis, continua Prælatorum occupatio, ne omnium habitum caſus reſeruat integras confeſſiones excipiant: poterunt ergo auditis ſolis reſeruat ab eis abſolueri.

3. Verùm hæc ſententiã regulariter probanda non eſt, ſicuti nec probatur à Vaſq. *diſt. quaſt. 91. art. 3. dub. 10.* Suar. *de pœnitent. diſp. 31. ſect. 1. à num. 7.* Coninch. *diſp. 7. de pœnitent. dub. 9. à num. 80.* Layman. *lib. 5. ſum. tract. 6. cap. 12. numer. 8.* & aliis pluribus apud ipſos, quippe vnum ex præcipuis negotiis prælati eſt, confeſſiones ſubditorum audire, medicinamque peccantibus adhibere. Non igitur ab alia negotia hoc prætermittendum eſt. Præterea ſine graui cauſa omitti non poteſt confeſſionis integritas, vt pote iure diuino præcepta. At regulariter nulla adeſt, neque addeſſe poteſt. Tum quia prælatus extra confeſſionem audire reſeruata poteſt, ſi pœnitenti placet. Tum quia poteſt vices ſuas alteri ſacerdoti committere. Tum quia poteſt ſubdito præcipere, vt confeſſionem in tempus opportunum differat. Tum quia ab aliis negotiis minus neceſſariis ſe expedire debet. Quod ſi aliquando caſus occurrat, in quo expediat, prælatum grauiſſimo negotio occupatum, neque valentem ſe ab illo expedire, confeſſionem ſacramentalem ſubditi per ſe audire, neque ſubditus ob neceſſitatem communicandi commodum tẽpus expectare poſſit poterit eo caſu auditis ſolis reſeruat, ab eis abſoluere: quia hic caſus vt pote rariffimus ſufficientem cauſam præbet dimidandi confeſſionem, vt docent relati Doctõres. At hoc caſu excluſo, nullus alius adeſt, in quo liceat prælato auditis ſolis reſeruat, pœnitentem ſacramentaliter abſoluere. Neque in contrarium eſt conſuetudo Romanæ Eccleſiæ, quippe ibi

reſeruata ſape non audiuntur, vt ſacramentaliter abſoluantur, ſed audiuntur, vt ſublata cenſura, & ſalutari pœnitentiã impoſita confeſſori ordinario remittantur ſacramentaliter abſoluenda.

Monet tamen Vaſq. *de pœnitent. quaſt. 91. art. 3. dub. 10. num. 6.* ſuperiorem ſola reſeruata audientem, eſto ab illis ſacramentaliter non abſoluat, obligatum eſſe ſigilli ſecretum ſeruare, ac ſi abſolutionem impendit, ſicuti cum pœnitentem indiſpoſitum non abſoluit: quia ea confeſſio ad impetrandam ſacramentalem abſolutionem relata fuit. Sed de his poſtmodum.

4. Quæſtio ſecunda: An ſubditi per ſe, vel per confeſſarium petenti à ſuperiori facultatem, vt alteri confiteri poſſit, teneatur ſuperior eam concedere?

Reſpondeo regulariter obligatum eſſe, tum ex charitate, tum ex debito ſui muneris, quia ob humanam fragilitatem timere prudenter poteſt, ſubditi, cui negatur facultas, non fore ſua peccata ſaltem integrè ſuperiori confeſſurum. Cùm autem reſeruata in ſubdito bonum conſeſſa ſit, non debet in eorum diſpendium retorqueri. Neque hæc negotio honeſtari poteſt ex eo, quòd alij videntes ſuperiorem diſſimile eſſe in concedenda licentiã, à peccatis reſeruat arceantur: quia, vt bene inquit Suar. *diſp. 30. ſect. 4. num. 8.* hæc vtilitas quærenda non eſt cum iactura pœnitentis, in cuius remedium & ſacramentum inſtitutum eſt & peccata ſunt reſeruata. Atque ita docent Sotus *in 4. diſt. 18. quaſt. 2. art. 5. §. Circa tertium.* Suar. pluribus relatis *diſp. 30. de pœnitent. ſect. 4. n. 8. & 9. Aegid. de Coninch. diſp. 8. dub. 14. concl. 12. & 3.* Layman. *lib. 5. ſum. tract. 6. cap. 16. à n. 7.* colligiturque expreſſe ex D. Thom. *in 4. diſt. 17. q. 3. quaſt. 4. ad 6.* afferente, ſuperiores qui ſunt nimis ſolliciti, vt conſcientias ſubditorum per confeſſiones ſciant, multis laqueum damnationis iniicere: & per conſequentes ſibi ipſis: ideoque Plus V. in quodam motu proprio anno 1571. prædicatoſibus conſeſſo, quo declaratur, ipſos religioſos non poſſe virtute Bullæ cruciatæ conſeſſorem eligere abſque prælatorum licentiã, ſubdit. *Eiſdem tamen Prælatiſ, in viſta huius poteſtatiſ, ſeu cum ſubditiſ benignoſ & facileſ ſe exhibeant, præcipimus.* Quod efficacius procedit, cùm hæc licentiã non ab ipſo pœnitente, ſed à confeſſario expoſtulat, qui iudicat expedire concedi. Nam ex decreto Clement. VIII. de caſibus pro religioſis reſeruat, confeſſioſ iudicio præcipue ſtandum eſt.

5. Dixi, regulariter. Nam aliquando negari poſſe hæc licentiã, ſitnant Aegid. Suar. Layman. & alij plures ab eiſdem relati. Quia inutilis eſſet reſeruat, ſi nunquam ſuperior cogere poſſet ſubditi, vt ei culpas confiteretur. Sed quando id fieri poteſt? Reſpondeo cùm moraliter certus eſt ſuperior ex conſeſſa facultate ſumpſerum ſubditi occaſionem perſeuerandi in peccato. Item ſi peccatum ſubditi in graue detrimentum communitatſ, vel alterius perſone vergat, cui Superior & non alius remedium adhibere poſſet, ſeruato confeſſionis ſigillo, quæ raro præſumenda ſunt. Item ſi ex facilitate conſeſſionis alij ſubditi ſumerent occaſionem peccandi ſpe ſimilis facultatiſ obtinendæ: quod inquit Aegid. & Layman. *loc. alleg.* inde colligi poteſt, ſi valde frequenter licentiã poſtulareretur, & interim diſciplina religioſa laxetur. Fateor hæc præſumptionem leuem eſſe, cùm aliunde, quàm ex conſeſſione licentiã diſciplina religioſa laxari poſſent: in ſiſ enim caſibus non ſolum poteſt ſuperior, ſed teneatur peccati licentiã denegare: quia ea denegatio in bonum, cum ſubditi peccantiſ, cum aliorum cedit, vt bene notauit Aegid. *diſp. 8. de pœnit. dub. 14. concl. 12. & 3.*

6. Illud verò omnino certum eſt, nullatenus eſſe obligatum ſuperiorem facultatem concedere cuilibet confeſſario, quem pœnitens elegit, ſed ſuo ſatisfacere muneris, ſi vnum vel plures alios præſcribat. Raro tamen id expediat, vt bene aduertit Aegid. *dub. 14. concluſ. 4.* ſi confeſſarius à ſubditi electus idoneus ſit: forte enim ſubditi æqua vel maiori difficultate adhibeſignatum, ac ipſum ſuperiorem, periculoſe exponeretur vel reticendi peccatum, vel non integrè confitendi. Præterquam quòd in vniuſ repulſa, & alterius electione quæſtione non leues exciſtantur, ideoque prudentia opus eſt.

7. Hæc in genere dicta ſunt: at in religioſibus ex decreto Clement. VIII. teneatur ſuperiores in ſingulis domibus deputate duos, tres, aut quatuor confeſſarios pro ſubditorum numero maiori, vel minori, doctos, prudentes, charitate præditos, qui à non reſeruat abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam committi ipſe in primis confeſſarius indicauerit. Circa quod decretum aduertit, ſuperiores debere in qualibet domo pro numero religioſorum, id eſt, ſi numerus religioſorum expoſtuleret, duos, tres, vel quatuor confeſſarios deputare, qui ſubditorum peccata non reſeruata abſoluant. Notanter dixi, ſi numerus religioſorum expoſtuleret: nam ſi Conuentus parvus ſit, vniuſque confeſſarius videatur ſufficiens ad omnium confeſſiones excipiendas, non eſt credendum, voluiſſe Pontificem obligare ſuperiorem, vt plures deſigneret: illa enim obligatio deſignandi plures, eſt ſub conditione, ſcilicet, ſi nume-

ius Religiosorum plures postulauerit: idque testatur Suar. l. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 15. num. 7. esse vlt receptum vt videre licet in Monasteriis Monialium, quibus non minus necessaria erat prouidentia illius pontificij decreti: & tamen quando numerus Religiosorum paruus est, vnus tantum Vicarius, vel Confessor ordinarius designatur, vt supponit Concil. Trid. sess. 25. de Regularib. c. 10. præcipiens, vt præter Confessorem ordinarium alius extraordinarius bis, aut ter in anno offeratur. Sed, an quando plures Confessarij designantur, indifferenter pro tota Communitate designentur, ita vt quilibet subditus plures Confessarios habeat, vt ad quem voluerit, possit recurrere: an verò quilibet eorum pro sua parte Communitati deputari debeat, incertum est. Verius videtur secundum, quippe disciplina religioſa magis expedit, vt quilibet Religiosus vnicum tantum Confessorem habeat, cuius conscientia satis manifesta sit, vt in via Dei dirigi, & gubernari possit. Alias non pro numero Religiosorum, vt dixit Clemens VIII. sed pro viuicuiusque conditione, & commoditate plures Confessarij designantur, vt bene aduertit Suar. dicto cap. 15. n. 7. idèque Societas noſtra, vt omnem dubitationem tolleret, à Clement. VIII. viuæ vocis oraculo obtinuit, prout refertur in dicta Ordin. gener. de casib. referuat. cap. 5. n. 2. ne in singulis Domibus teneantur superiores, præter Confessarium ordinarium, alios deputare, qui à non referuatis absoluant, vel quibus referuatum absolutio committatur.

8. His igitur Confessariis committenda est absolutio à referuatis non quidem permanenter, & habitualiter, sed pro occasione nata, quando calus occurrerit, vt bene norant Suar. l. 4. de relig. tract. 8. l. 2. c. 19. ne in fine. Quinimò neque etiam quando calus occurrerit, est ipsi sub obligatione absolutio committenda, si iustis illis esset referuatio superioribus facta, si nunquam possent Prælati cogere subditos, vt eis peccata confiterentur, idèque Clemens VIII. in dicto decreto de casuum referuatione, §. 4. prohibens superioribus ne subditos ad confessionem secum faciendam cogant, excipit, nisi quando peccatum aliquod referuatum admiserit. Supponit ergo, per se non esse obligatos referuati peccati abolitionem alteri committere. An autem de facto ob penitentis utilitatem, quæ præcipue in hac parte spectatur, aliaque causas, & occurrentes circumstantias committi debeat; ipse in primis Confessarius (inquit Clemens) iudicabit, vt pote cui persona, & casus penitentis optime notus sit. Notanter dixit, in primis, cum, vt huiusmodi Confessarij iudicio hoc remissum esse; tamen ipsi principaliter, sed etiam Superioris iudicio, idèque in Societate declaratum est (dicta Ordin. gener. c. 5. §. 3.) ne iudicium à referuatis absoluendi Confessariis absolutè relinquatur, sed liceat interdum, quod omnimò necessarium est, superiori pro ratione sui officij huiusmodi facultatem denegare: licet in casibus, in quibus constat, iuxta ea, quæ Doctores dicunt, & discreta charitas docet, licentiam huiusmodi esse denegandam. Tum, vt significaret non debere Superiorem, statim ac Confessariis absoluendi à referuatis licentiam expulſat, concedere; sed re prudenter examinata, & utilitate concessio- nis perpenſa. Quod à fortiori procedit, cum subditus licentiam pete medio alio Confessore à designatis.

9. Quæ omnia pro Societate Iesv optimè notantur in illa institutione, seu Ordin. gener. de casib. referuat. c. 6. Nā in §. 1. inquit: Quando Confessarius, tacto nomine penitentis, & Superior peti facultatem absoluendi à casu referuato nullo modo Superior difficultate debet, sed facile potius, & præsertim in ea concedenda: imò perſuadere sibi cõuenit, posse se hac in re grauius offendere, si imprudenter, & sine iusta, grauique causa eam negat. Et §. 2. subditur causa, ob quam neganda sit, his verbis: Attendat Superior diligenter, vt id raro faciat, & in iis tantum casibus, in quibus docebit discreta charitas (iuxta ea, quæ Doctores tradunt) licentiam huiusmodi esse denegandam: vt verbi gratia, cum probabiliter timeri poterit scandalum, aut reuoluiū penitentis, vel alterius in huiusmodi enim, que inducunt necessitatem vitandi scandalum, vel damni Colleçij, aut alterius vniuersam, manifestū est penitentem teneri per se, vel per Confessarium, rem ipsam Superiori manifestare, itaquam illi, qui remedium necessarium adhibere potest: saluo tamen sigillo, vt oportet: teneri, inquam, quòdo aliis remedijs predicta dāna vitari non possunt. Quod si penitens huic manifestationi non acquiescerit, incapax est absolutio- nis: quia sue obligationi non satisficit. In §. 3. commendatur maxime sigilli obseruatio; tum Confessario, in personam penitentis indicet, neque casum proponat, ex cuius propositione probabiliter Superior possit in notitiam penitentis deuenire: tum Superiori, ne curiosè inquirat circumstantias, quæ ad rem non pertinent, neque aliquid faciat, ex quo cognoscere possit, quis ille sit, pro quo licentia expulſatur. In §. 4. statuitur, si negotio examinato Superior iudicat, licentiam denegandam esse; & contra Confessarius vrget debere concedi, affirmans, Superioris sequentem in detrimentum, & vniuersam spiritualem salutem, quam in commodum cedere, eò quòd videat penitentem duriorē effici, nullòque modo velle Superiorem adire, (in quo Confessarij conscientia oneratur) tentanda erunt me-

dia aliqua, de quibus pro re nata Superior, & Confessarius inter se conferent: ac tandem, si nullum aliud reperitur, Superior facultatem denegare non debet. In §. 5. dicitur, qualiter Superior se gerere debet, cum subditus non per Confessarium ordinarium, sed per alium Sacerdotem facultatem petat. Non facile (inquit instructio) acquiescere debet Superior; nisi Sacerdos ille talis sit, cui meritò committi possit. Nota da verba, quasi diceret: Si idoneus sit Sacerdos, facile Superior acquiescere petitioni debet; idèque additur: Contingere in aliquo casu potest, vt si nolis subditus Superiorē adire, expedit à Superiore designare aliquem ex senioribus doctum, prudentem, spiritum, & charitate plenum, qui melius, aequè benè ipsi mederi possit, ac Confessarius ordinarius. In §. 6. qualiter hospites, & iter agentes, & superiores absolui possunt, declaratur, de quibus statim dicam. Tandem in §. 7. vt omnes eximantur scrupuli, & maiori cum fiducia, ac libertate procedatur inquit Congregatio: Cum Confessarius bona fide dubitat, an mortale sit, quod proponitur ab eo: etiam si ex genere suo referuatum sit, potest absolute: licet huiusmodi dubitatio iuris, vel facti ex ignorantia procedat: sed neque postea, si animaduertit manifestè fuisse mortale, repetenda erit confessio: bona siquidem & vera fuit absolutio.

10. Quæstio tertia, an Episcopus, vel Prælati regularis concedens subdito potestatem eligendi Confessorem, & censetur concedere potestatem absoluendi à sibi referuatis: Negatiuè respondendum est cum communi sententia; quia in generali concessione non veniunt, quæ quis in specie non esset verosimiliter concessurus, vt dicitur in ca. 2. de penitent. in 6. & tradit Nauar. cap. 27. n. 261. Hinc inferunt peregrinantes, quibus à iure, & consuetudine concessum est confiteri cuiunque Parocho illius loci, quā transeunt, absolui non posse à referuatis in sua diocesi, nisi de expressa sui superioris licentia. Excipe, nisi in ea diocesi, vbi commorantur, referuata non sint: nam Superior concedens licentiam eligendi Confessorem ratione itineris, censetur itinerantem subdicere Confessario, quem ipse elegerit, vt secundum iurisdictionem, quam habet, possit itinerantem absolucere. Quapropter continget aliquando à quolibet Parocho itinerantem absolui posse à referuatis in sua diocesi: quia in ea parte, vbi commoratur, referuata non sunt, aliquando neque à non referuatis in sua diocesi absolui posse: quia in ea diocesi sunt referuata, sicuti norant Aegid. de Coninch. disp. 8. de penit. dub. 12. num. 86. Suar. disp. 30. sect. 1. Henriq. lib. 6. c. 14. n. 8. Laym. lib. 5. summ. tract. 6. c. 10. n. 10.

11. Quæstio quarta, an possit Superior Confessario facultatem absoluendi à referuatis concedere sub obligatione, vel sub conditione alicuius penitentia imponenda? In hac re certum videtur, Superiorem posse Confessario præcipere, vt hanc, vel illam penitentiam subdito absoluendo imponat, si audit peccato, & spectata penitentis dispositione ei legitima vlt fuerit: quia in hoc præcepto nulla sacramentum irrogatur iniuria, cum Superior non imponat penitentiam: sed Confessario, qui Iudex est in illo foro, præscribit imponenda, si iudicauerit esse legitimam. Atque ita tradunt Graffis 1. part. summ. lib. 1. cap. 13. numer. 76. Valquez de penitent. quest. 93. artic. 1. dub. 6. num. 11. Suarez tom. 4. de penitent. disp. 30. sect. 5. num. 2. Villalobos in summ. tract. 9. diff. 65. Fauetque motus proprius Clement. VIII. de casuum referuat. vbi in §. 5. inquit: Licet tamen superioribus determinare penitentias graues quibusdam peccatis, etiam non referuatis à Confessariis imponendas, quæ subditos ab huiusmodi peccatis perpetrandis cohibere possint. Notanter dixit, si iudicauerit esse legitimam: nam, cum solus Confessarius Iudex sit in illo foro & nomine Christi, & non Superioris absoluat, penitentiamque imponat, nequit arctari ad eam penitentiam imponendam quam illegitimam, seu minus conuenientem esse iudicauerit. Quapropter, cum iuxta occurrentes circumstantias augeri, vel minui penitentia debeat, consultius est, vt assignatio penitentia à superiore facta per modum cuiusdam directionis, & ordinationis fiat, & non per modum præcepti, vt prudenter aduertit Suar. dicta disp. 30. sect. 5. numer. 4. Aegid. de Coninch. disp. 8. de penitent. dub. 14. in fine.

12. Sed, an sub conditione penitentia imponenda concedi Confessario facultas à superiore possit, grauior est dubitatio. Affirmat Suar. Aegid. & Villalob. locis alleg. Moueri possunt: quia, cum liberum sit Superiori facultatem concedere, mirum non est, quod eam sub hac, vel illa conditione concedere velit, & non aliter. Nihilominus Ioann. Sanch. in sua selectis. disp. 12. numer. 6. pro contraria sententia acriter pugnat, adducitque pro se Aegid. de Coninch. disp. 8. de penitent. dub. 15. numer. 117. Sed immeritò: quia ibi solum probat Coninch. non posse facultatem à superiore concedi ita restrictam, vt penitentia, quam Confessarius iniungit, valida non sit, aut dimidiata, & completi penitentia à superiore iniungenda: quod longè diuersum est, ac concedere facultatem Confessario, sub conditione alicuius penitentia ab ipso conferri imponenda. Mouetur eo præcipue con-

sideratione. Potestatem absoluendi imponendique pœnitentiam quilibet sacerdos habet à Christo Domino, non à superiore: nequit ergo superior applicata materia, se in absolutione, vel pœnitentiæ impositione introuerit. Frituola ratio. Nam esto à Christo Domino sit potestas absoluendi, imponendique pœnitentiæ: at applicare materiam, seu designare subditos, circa quos hæc potestas exerceatur, atque adeo sacerdoti iurisdictionem concedere, non à Christo, sed à Prælati Ecclesiæ Sacerdos habet. Possunt ergo prælati hanc iurisdictionem sub conditione pœnitentiæ imponendæ concedere, sicuti possunt eam absolute denegare: aut quid huic concessioni conditionali obstat potest?

13. Nihilominus dicendum est, nequaquam hanc potestatem absoluendi à reſeruatâ concedi confessario posse sub conditione alicuius signatæ pœnitentiæ imponendæ. Mouetur: quia hanc pœnitentiam nequit confessarius imponere, nisi excepta confessione: confessionem autem exicipere non potest, quouſque iurisdictionem habeat: ergo nequit iurisdictionem ad confessionem concedi sub conditione confessionem subsequente: quia ea est vis concessionis conditionalis, ut effectum non habeat, quouſque apposita conditio fuerit. Neque Vafq. Suarez, Egid. de Coninch. Villalobos, & alij nobis aduersantur affirmantes concedi facultatem posse sub conditione pœnitentiæ imponendæ, sumum enim conditionem non in significatione propria, & rigorosa, sed pro onere, & obligatione, sicuti supra diximus concedi facultatem sub ea obligatione posse.

14. Quæstio quinta: an possit concedi facultas absoluendi à reſeruatâ sub onere & obligatione se superiori præſentandi? Negat Gabr. Vafq. de pœnitent. quest. 91. artic. 1. dub. 6. circa finem. Et quest. 91. artic. 3. dub. 6. in fine. quem sequitur Ioann. Sanch. in disputat. selectis. disp. 12. num. 2. Et 3. Et disput. 14. num. 19. Mouentur, quia reſeruatâ peccatorum in eo consistit, ut solus is, cui peccata sunt reſeruatâ, eorum absoluentionem concedere possit. Ergo concessa alteri potestatem absoluendi, cessat comparatione illius pœnitentem absoluat non superioris nomine, sed Christi. At ex Christi institutione nullus pœnitentem à peccatis directè absoluit cum obligatione ea peccata iterum confitendi, vel alteri manifestandi. Ergo sacerdoti onus imponere ea peccata iterum confitendi, seu superiori manifestandi, cum id onus nulla alia ratione imponere posse videatur, nisi quatenus est Christi minister. Et confirmo examinando modos, quibus hæc obligatio imponi pœnitenti potest. Triplicem præcipuè inuenio à Doctoribus probatum. Primus est, si nolit superior hanc facultatem absoluendi concedere confessario, vel subdito eligendi confessorem, quouſque ipse subditus iuramentum, vel votum eliciat se superiori præſentandi. Secundus est, si ea conditione concedatur dicta facultas, ut subditus promittat superiorem adire, cum possit. Tertius est prædicto similis, si sub onere, & pacto facultas daretur, ut subditus postmodum se superiori præſentet. Primus modus esto possibilis sit, non est vitiatas: præterquam quod non est sufficiens, ut subditus firmiter obligatus sit se superiori præſentare: siquidem iuramentum, & votum potest in melius commutare, vel illorum dispensationem querere, & sic intentionem superioris elidere. Secundus, & tertius tamen eos ut possibiles admittamus, obligationem tantum leuem videtur inducere, quippe obligant stare promissis, non ex iustitia, quia hæc in spiritualibus, & vix ab omni pactione alienis, non videtur habere posse locum: sed obligant ex fidelitate tantum, quæ secundum probabilem sententiam solam leuem inducit obligationem.

15. Nihilominus dicendum est cum communi sententia concedi posse, & sepe concedi facultatem absoluendi à reſeruatâ, sub onere se superiori præſentandi. Quo accepto obligatus est subditus sub mortali, se superiori, vel eius vices tenenti præſentare. Sic post alios antiquiores firmant Nauarr. cap. Placuit. de pœnitent. disp. 6. nu. 12. Henriquez. lib. 6. de Sacram. cap. 15. num. 2. Suarez de pœnitent. disp. 30. sect. 5. num. 8. Et de relig. tom. 4. tract. 10. lib. 8. cap. 5. num. 1. vbi testatur, Claudium Aquauinam ex mente B. Ignatii declarasse hanc obligationem comparandi coram superiore sub mortali esse. Idem tradit Egid. de Coninch. disputat. de pœnitent. dub. 15. præcipuè à num. 218. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 10.

16. Pro explicatione conclusionis aduerte cum Egid. de Coninch. dicto dub. 15. à num. 110. dupliciter hanc facultatem confessario concedi posse. Primò, ipsi pœnitenti immediate, & quasi mediatè confessario. Secundò, e contra Confessario immediate, & pœnitenti quasi mediatè. Si pœnitenti immediate concedatur à superiore facultas eligendi confessorem, cui ipse superior immediate iurisdictionem concedat, sicuti in pluribus religionibus est vsus comparatione hospitum, & peregrinorum, non est dubium concedi posse sub eo onere, & conditione, ut subditus obligetur, se superiori præſentare: quia cum cedat superior iuri reſeruationis, concedendo subdito facultatem, quam concedere non tenetur, mirum non est, quòd

notit eam concedere, nisi ipse subditus eam obligationem suscipiat, quam necessariò suscipit eo ipso, quo acceptat ab alio, quàm à superiore absolui. Neque à subeunda hæc obligatione excusari potest ex eo, quòd illius non meminit. Nam ut bene notauit Egid. supra, id sibi, suæque inconsiderantiam imputare debet: inultum enim est, velle beneficium recipere abique onere ei annexo. Cum ergo prædictæ facultatis concessionem annexatur onus comparandi coram superiore, subditus eam facultatem acceptans consequenter acceptat onus, & conditionem eidem facultati annexam.

17. Si verò confessario facultas absoluendi à reſeruatâ concedatur, adhuc dupliciter concedi potest. Primò sub ea conditione, & non aliter, ut onus comparandi coram superiore tibi imponat, illudque acceptes. Secundò sub obligatione tibi tale onus imponendi, illudque à te acceptandi. Si primo modo concedatur facultas, ut concedi potest, non manebis à reſeruatâ directè absolutus, tamen si bona fide fueris confessus, & per inconsiderantiam monitus non fuisti illius oneris, neque acceptasti, quia est facultas sub conditione data. Secus est, si secundo modo fuerit confessario facultas concessa, directè à reſeruatâ eris absolutus: esto tu illius oneris non memineris, neque ad illud subeundum obligeris: quippe facta absolutione obligari non potes, cum fuerit absolutio directè ab habente potestatem absoluendi à reſeruatâ. Ex alia parte illa potestas non tibi immediate concessa est, sed confessario, cui potestati Superior non annexit subditum onus comparandi, sed confessario obligationem imponendi tale onus. Ergo conclusa impositione liber es ab onere. Notanter dixi, quando bona fide fueris confessus: nam si seires confessarium non habere potestatem absoluendi à reſeruatâ, nisi sub obligatione tibi prædictum onus imponendi, eo ipso quo illum adires, obligaris adire sub voluntate suscipiendi prædictum onus, alias peccabis mortaliter, cum velis absolutionem tibi concedi, aliter quàm dari potest.

Porro Confessarius, cui est potestas absoluendi à reſeruatâ, saltem sub obligatione imponendi pœnitenti dictum onus tenetur, cum primùm cognoscit, pœnitentem casus reſeruatâ habere, illum monere de obligatione, & onere, quòd acceptare debet. Quòd si renuat acceptare, nequaquam absolue potest: quia est pœnitens indispotus. Neque excusari pœnitens potest ab acceptando illo onere, ex eo, quòd nescierit, confessarium non gaudere potestate absoluta absoluendi à reſeruatâ: habens enim casus reſeruatâ, seire tenetur, qua potestate circa illos gaudeat confessarius: ipse verò confessarius non obligatur pœnitentem monere de sua limitata potestate, quouſque intelligat illius monitionis pœnitentem indigere. Neque enim præsumere debet, pœnitentem in casibus reſeruatâ attingi. Quòd si de facto confessarius, audit aliquo, vel aliquibus reſeruatâ, pœnitentem non mouerit, statim de obligatione & onere comparandi, sed permittit viterius in confessione procedere, postmodum obligare pœnitentem bona fide procedentem non poterit ad comparandum: quia sufficiens fundamentum pœnitenti præſentat ad præsumendum absolutam potestatem in confessario absoluendi à reſeruatâ: & ratione huius legitimæ præſumptionis, & confessionis sub ea factæ ius acquisiuit, ne sibi; absolutio denegetur nullo onere comparandi suscepto, quòd ius, vix potest iustitia, præſertit debet obligationi, quam superior confessario imposuit, ne absolutionem concederet abique impositione prædicti oneris.

18. Quòd verò ex acceptatione facultatis sub prædicta forma concessæ grauis obligatio nascatur, inde probò: quia est res grauis ecclesiasticæ disciplinæ, iurique prælatorum grauitèr conducens. Ob quam causam non ex fidelitate tantum, sed ex iustitia, ex prædicta acceptatione obligatio conſurgit: cedit enim in prælatorum auctoritatem ea recognitio, & peccatorum manifestatio. Neque obstat, ab spiritualibus pactionibus exclusas esse: quia id intelligendum est de pactionibus temporalibus, quæ per modum emptionis, & venditionis fiunt, quæque rebus spiritualibus indecoræ sunt, non de pactionibus spiritualibus, quæ ad res spirituales decentius & honestius, & maiori cum fructu suscipiendas dirigitur. Per quæ satis factum est fundamentis oppositis.

19. Ex his constat, prudentissime Societatem processisse in iis, quæ circa confessionem iter agentium instituit. Etenim, ut ex illa instruct. Gener. de casibus reſeruatâ, cap. 6. §. 6. constat, iter agentibus datur facultas eligendi confessorem, qui à reſeruatâ absoluat; sub onere tamen se sistendi superiori, ad quem ituri, vel redituri sunt. Sed quis confessarius est eligendus? Si ad Domum, vel Collegium Societatis diuerant, eligere tenentur confessarium ordinarium Domus, vel Collegij, aut si is haberi non possit, quemlibet alium Societatis sacerdotem, alias à prælati eiusdem Societatis approbatum: aut si iis quoque defuit, externum, siue saculare, siue regularem. Ex quo videtur inferri, esto in aliis Religionibus, cum iter agentes socium habent eiusdem religionis sacerdotem, cui non solum extra monasteria, sed etiam in monasteriis commemorantes confiteri possint æquè, ac confessario ordi-

nario, ut consuetudo obtinuit. In societate tamen soli ordinario Confessori domus confiteri ter agentes possunt. Sic insinuat Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. num. 2. & 4. Si vero accidat (inquit prædicta generalis instructio) ut aliquis tanquam hospes sit in aliquo Collegio: diu tamen ibi moraturus, puta spatio vnius, aut alterius circiter mensis: si is eo tempore in casum aliquem referuatum incidere poterit, ac debet absolui à Superiore illius loci, in quo est, vel de eius licentia, tanquam si proprius esset eius subditus, sine obligatione sistendi se superiori eius loci, ad quem proprie pertinet.

20. Quæstio sexta: An superior localis, v.g. Abbas, Prior, Guardianus, Præpositus, Rector Domus, vel Collegij si incidat (quod Deus auertat) in casum aliquem ex iis, qui sibi ex Congregatione generali, vel provinciali referuati sunt, possit eligere Confessarium, qui illum absoluat absque obligatione villa se superiori maiori sistendi, sicut ipse potest absolvere sibi subditos? Eadem quæstio est de Parocho, cui casus episcopales referuati sunt, an possit eligere Confessarium, qui eum à referuatis absoluat? Ratio dubitandi est: quia ea potestas absoluedi à referuatis Prælati conceditur comparatione suorum subditorum: at ipse Prælati non est sibi subditus. Ergo comparatione sui nullam habet potestatem. Non enim ultra personas designatas in commissione est extendenda iurisdic-tio ex textu in c. P. & G. de officio delegati. atque ita tradit Ludovic. Vega 4. p. casu 5.

21. Nihilominus verius est, Parochum, & quemlibet ex his superioribus eligere posse Confessarium, qui eum à casu referuato absoluat. Sic pluribus relatis firmat Thom. Sanch. lib. 8. de matr. disput. 3. num. 3. & 10. lib. 4. sum. cap. 37. numer. 42. Suar. disput. 30. de poenit. sect. 2. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 10. quæst. 2. num. 17. Fautèque declaratio sacre Congregationis ab eisdem Doctoribus relata, qua affirmatur, Episcopum labentem in aliquem casum ex iis à quibus subditos absolvere potest, iuxta Trident. sess. 24. c. 6. eligere Confessarium posse, qui eum absoluat. Alias Parochus, alique superiores deterioris conditionis essent, quam subditi. Ratio est: quia eo ipso, quod Parocho, alisque superioribus localibus, quatenus tales sunt, peccatorum absolutio referuatur, possunt, cui voluerint, eam potestatem delegare: quia ordinaria est. Ergo Confessor sic delegatus poterit delegantem absolvere ex iurisdictione à delegante accepta.

22. Hæc ratio videtur probare, non solum posse Parochum, alioque superiores locales Confessarium eligere, cui eandem auctoritatem tribuant, ac ipsi habent in subditos, sed neque posse Episcopum Parocho, Provincialem, & Generalem Præposito locali eam delegationem impedire: quia ipsi impedire non possunt, quod à iure communi statutum est. At, cum peccatum aliquod Parocho, Præpositi, & localibus referuatur ex iure communi, ei compeit posse eam potestatem, ut pote ordinariam, delegare: non solum ut subditi ex prædicta delegatione absoluantur, sed et ipse Parochus, Præpositus, & localis absolui possit, ut multis relatis probat. Thom. Sanch. lib. 8. de matr. tota disp. 3. & lib. 4. sum. cap. 37. num. 42. Nam ut inquit Suar. tom. 4. de religione, tractat. 8. lib. 2. cap. 19. numer. 37. cum peccatum aliquod Prælati conuenualiter referuatur, nullatenus illi noua iurisdic-tio ad illius absolutionem conceditur: sed non auferatur, quæ illi vi sui muneris, & ex iure compeit. Iurisdictionem autem competentem ex iure nequit Prælati Pontifice inferior limitare. Ergo nequit Episcopus iurisdictionem ordinariam Parochi, neque Provincialis iurisdictionem Prælatorum conuenualiter ita restringere, ut eam indelegabilem faciat.

23. Sed contrarium verius videtur, posse, inquam, Episcopum aliquos casus, & peccata Parochorum sibi referuare, & Provinciales aliqua peccata Rectorum: nam in hac referuatione non immutatur iurisdic-tio ordinaria Parochorum, atque illorum Præpositorum localium, quatenus ipsis est à iure communi concessa. Etenim commune ius non concedit prædictis Parochis, & Rectoribus in omnia peccata, tum sua, tum subditorum, iurisdictionem: alios Episcopi, superioresque Prælati nulla sibi referuare possent, sed concedit iurisdictionem in ea omnia, quæ superiores Prælati sibi non referuauerunt. Ergo, si Episcopus peccata aliqua tuorum Parochorum sibi referuat, & Provincialis peccata aliqua Præpositorum localium, (quod æque facere potest, ac si alterius subditi peccata essent,) nequaquam Parochus, Præpositus, & localis iurisdictionem in ea peccata habebunt, ac proinde neque eam delegare poterunt. Quod autem in societate peccata, quæ à S. Congreg. sunt referuata, si à Provinciali committantur, Præposito Generali, vel Confessario ab ipso deputato referuantur, & si committantur à Rectoribus, Provinciali referuata sunt supponitur in dicta Ordinari. gener. de casib. referuat. cap. 6. num. 6. ubi conceditur superioribus localibus in aliquem casum referuatum incidentibus, si non esset præsens provincialis, cui Rectorum casus referuatur, posse Confessarium eligere cum obligatione, & onere se provinciali sistendi: & idem pro provincialibus statuitur. Atque ita indicat Suarez

tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 10. quæst. 2. num. 17.

24. Neque ratio in contrarium urget. Fateor namque, peccatum, quod parocho, præpositi, & localibus, sine vlla restrictione referuatur, posse absolui ab ipso parocho, præpositi, & localibus sine ab ipsis, sine à suis subditis committatur: quia censetur referuatum esse parocho, alisque præpositis pro tota sua communitate, cuius ipsi sunt partes. Secus, quando non absolute, & pro tota communitate ipsis referuatur: sed cum alicuius restrictione, & exceptione, uti in nostra Societate contingit, in qua casus à S. Congreg. pro tota religione referuati Præpositis localibus referuntur, non absolute, sed cum restrictione, & limitatione ad peccata suorum subditorum, & non ad peccata ab ipsismet Præpositis commissa.

§. VI.

Qualiter ex confessione facta habenti potestatem absoluedi à referuatis, cesset referuatio, ita ut penitens possit ea peccata fateri Sacerdoti iurisdictionem habenti in peccata non referuata.

1. Confessio facta Superiori, tametsi absque absolutione, tollit referuationem.
2. Concessa absolutione à referuatis, sed inualide, tollit referuatio.
3. Eadem referuatio auferatur comparatione casuum, quos fuisse inuincibiliter oblitus.
4. Apponitur quædam limitatio, sed non approbatur.
5. Alij limitant, ne procedat in delegatis. Sed reuocatur.
6. Quid dicendum tempore iubilæi, quod non lucraris.

1. Dico primò: Si factus fuit superior peccatum referuatum: ipse verò te absoluedum inferiori remisit, sublata est referuatio. Tum quia illa remissio est tacita iurisdictionis delegatio. Tum, quia fini, & præcepto referuationis sufficienter satisfecisti, cum expositus fueris penitentiam à superiore suscipere, & susceptam exequi. At, si sacerdoti delegato peccatum referuatum fatearis, ipse verò absolutionem illius tibi non concesserit, referuatio non tollitur: quia delegatus sola absolutione sacramentali referuationem tollere potest, sic docet Suar. de poenit. disp. 31. sect. 4. à numer. 2. ex parte Coninch. disp. 8. de poenitent. dub. 12. conclus. 3. numer. 61.

2. Dico secundò, concessa per superiorem, vel illius delegatum absolutione à casibus sibi in confessione declaratis, tametsi absolutio nulla sit, quia confessio non fuit integra, neque cum dolore requisito, referuatio tollitur: & peccata manent absolueda à quolibet sacerdote potestatem habente in peccata mortalia. Sic ex communi sententia tradit Syluest. verbo, Confessio, 1. quæst. 19. Caietanus verbo, Casus, Henric. lib. 6. cap. 16. num. 5. Suar. disput. 31. sect. 4. numer. 9. Egidius de Coninch. disp. 8. dub. 12. conclus. 3. numer. 91. Etenim fini referuationis satisfactum est: siquidem superiori, vel illius vices habenti te presentasti ab eo convenientem pro peccato referuato medicinam accepturus. Neque obstat, delegatum tollere non posse referuationem, nisi media absolutione sacramentali quæ non est illa, in qua penitens est indispotus: quia esto ipse per se referuationem non auferat, superior ex recepta consuetudine, communi Doctorum auctoritate firmata, tollit, eo ipso, quo à suo delegato peccatum absoluitur.

3. Difficultas autem est, an idem sit dicendum de casibus, quorum fuit in confessione oblitus inuincibiliter. Nam de oblitis vincibiliter manifestum est, referuationem non tolli. Ponamus ergo, te confessum esse omnia peccata, quæ tibi memoriam occurrerunt, oblitus tamen fuisse cuiusdam referuati, tolliturne referuatio? Diverſe nequaquam tolli: quia fini referuationis, qui est, ut penitens se sistat superiori penitentiam, & medicinam peccati referuati accepturus, satisfactum non est. Nihilominus referuationem sublatam esse, communis firmat sententia apud Gabr. in 4. dist. 17. quæst. 1. art. 3. dub. 2. circa fin. Adrian. quæst. 4. de confess. §. Si petas Syluest. verbo, Confessio, 1. quæst. 4. Couarr. in c. Alma. 1. p. §. 11. numer. 2. Nauarr. cap. 26. num. 13. & in c. Consideret. §. Cantua. numer. 32. Emman. Va Confessio. numer. 7. Henric. lib. 6. cap. 16. numer. 5. Suar. disput. 31. sect. 4. numer. 15. Egidius de Coninch. disp. 8. de poenitent. dub. 12. num. 93. Habens namque potestatem absoluedi à referuatis censetur velle penitentem legitime dispositum à peccatis liberare, quantum potest: cum autem possit à peccatis oblitis penitentem liberare quoad referuationem, tametsi non quoad obligationem ea directè confitendi, censetur id ipsum velle. Quod in peccatis oblituram referuatis manifestum est: siquidem Confessarius absol

absolvens à peccatis, prius intendit, si licite potest, pœnitentem à censura absolvere, qua ligatus est: quia absolutio censuræ absolutioni sacramentali præmittitur: quia censura sublata, & reservatio sublata est in aliis verò peccatis oblitis, quæ per se, & non ratione censuræ referantur; non est ita certum, velle confessarium reservationem tollere: at ex benigna interpretatione id Doctores communiter asserunt: quod sufficit, ut reservatio sublata esse intelligatur.

4. Limitant Suar. *disp. 31. sect. 4. num. 18.* & Valq. *q. 91. art. 3. dub. 5. n. 18.* id procedere tantum, cum pœnitens superiori accedit animo expresso, ut à reservatis absolatur: tunc enim si alicuius reservati oblitus sit, ab eius reservatione liber est: factus esset, quando communia peccata pœnitens confiteretur nullius reservati mentionem faciens, quia eo casu non est unde colligatur, velle pœnitentem à reservatione peccatorum liberari, cum nulla existimet se reservatione astringi, neque confessarium eam velle cedere. Sed limitatio mihi non probatur. Tum, quia reliqui Doctores huius limitationis non meminerunt, sed generaliter asseruerunt, concessa absolutione ab habente potestatem absolventi à reservatione reservationem tolli peccati oblitum. Tum, quia pœnitens, esto expressè non postulet sibi reservationem tolli: tacitè tamen, & interpretatiuè petit, quatenus petit à peccatis absolvi, quoad fieri possit: Confessarius verò, ut pœnitenti faueat, huic voluntati acquiescere censetur ex benigna Doctorum interpretatione, teste Egid. de Coninch. *disputat. 8. de pœnit. dub. 12. concl. 5. num. 98.*

5. Secundo, alij limitant, ne procedat in delegatis: sed tantum in Ordinariis: quippe Ordinarij nulla peccatorum confessione audita reservationem suo arbitrio tollere possunt: quia ab ipsis pendet: at delegati, quibus sola potestas absolventi à reservatione commissa est, reservationem non videntur tollere posse, nisi absolutione concessa. Cum ergo nullam oblitum peccati concesserit absolutionem, nequaquam ab illo reservationem auferunt. Hac tamen limitatio admittenda non est: quia Doctores asserentes, peccati oblitum reservationem tolli, generaliter loquuntur, siue confessio facta fuerit superiori, cui peccata sunt reservata, siue eius delegato. Ex hac autem generali Doctorum asseritione, cuius Pontifices, alique superiores concilij esse præsumuntur, probabilis desumitur interpretatio, quoties superiores delegatum constituunt, concedere facultatem, ut absolventi à peccatis, reservationem tollat illorum, quorum pœnitens fuerit inuincibiliter oblitus. Atque ita tradit Egid. de Coninch. *disp. 8. de pœnitent. dub. 12. num. 94.* Quod à fortiori procedit, cum tempore Iubilæi concedentis casus reservatos confiteris: eo enim ipso, quod bona fide, & animo lucrandi Iubileum confessus es, reservatio cuiuscunque peccati censetur sublata, ut docuit Suar. *de pœnit. disput. 31. sect. 4. numer. 20. et 24. Sayr. de pœnit. cap. 16. numer. 9.* Bonac. *disp. 5. q. 7. punct. 5. §. 5. à num. 1.*

6. Sed, quid dicendum, si de facto Iubileum non lucraris? Et quidem si cum ad confessionem accessisti, intentionem habebas non lucrandi Iubileum: nequaquam virtute illius à reservatione absolvi potes, quia non censetur Pontifex facultatem prædictam concedere, nisi in ordine ad Iubileum lucrandum. Si igitur non vis Iubileum lucrari, rationi consonum non est, ut potestate ob eum finem concessa fruaris. Verum, si cum accessisti ad confessionem, habuisti intentionem exequendi omnia pro Iubileo obtinenda requisita, esto, postmodum mutes intentionem, & ea non exequaris, absolutus à reservatione manes abique vlla obligatione te superiori sitendi: sicuti si omnia requisita ad Iubileum exequutus fuisses: quia facultas absolventi, licet detur ob finem Iubilæi obtinendi: non tamen dependet ab illius consecutione: alius absolutio sacramentalis penderet à conditione futura. Sic Cordub. *sum. quest. 21.* Valq. *q. 91. art. 3. dub. 6. n. 6.* Suar. *disp. 31. sect. 4. n. 4. et 5.* Bonacina plures referens *disputat. 5. de pœnitent. quest. 7. part. 5. §. 5. n. 16.*

§. VII.

Qualiter Confessarius inferior potestate carens in reservata se gerere debet, cum pœnitens ad ipsum accedit.

1. Si à Superiore fuisi sacramentaliter absolutus à reservatis solis, ea inferiori non teneris fateri: sed sufficit fateri non reservata.
2. Quod, si inferiori accedas, neque absolutus à Superiore, nec sublata reservatione.
3. Negat Valquæ, te recipere Sacramentum, esto bona fide ad Superiorem accesseris.
4. Oppositum verius est.
5. Solum ratio contraria.
6. Urgente necessitate, etsi non extrema, bene potes ab inferiori absolvi cum obligatione comparandi.
7. An Sacerdoti simplici fieri eo casu confessio possit?
8. Qualiter teneris eo casu fateri.

9. An ob necessitatem confessionem faciens coram Sacerdote prædicto teneris reservata facere? Probabilis est teneri.

1. Duplicitè accedere potes ad inferiorem sacerdotem absolventem. Primò, absolutus à superiore à casibus reservatis, vel absolutus ab eorum reservatione. Secundò non à casibus reservatis, esto Caietan. *verbo. Confessio. condit. 10.* Henric. *lib. 6. sum. cap. 15. num. 5.* Emman. *Sà verbo. Absolutio. n. 14.* existiment, inferiori Sacerdoti te fateri debere, non solum peccata non reservata, quæ superiori factus non es: sed etiam reservata, à quibus sacramentaliter absolutus fuisti, quia vni eademque Sacerdoti omnia peccata simul manifestari debent, ut docuit D. Thom. ab omnibus receptus 3. *part. in supplement. quest. 9. art. 2.* Probabilis est, sola non reservata te obligatum esse fateri, quod docent Nauarr. *cap. 9. num. 7.* Valent. *tom. 4. disput. 7. quest. 11. part. 1. post. med. vers. Sextus casus.* Suar. *disput. 31. sect. 1. num. 10.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. concl. 3. sub. num. 8.* Bonac. *disput. 5. quest. 7. part. 5. §. 3. num. 4.* Ratio est: quia nec iure diuino tibi præceptum est, nec positio præcipi potest, eadem peccata bis clauibus Ecclesiæ subicere, sed si semel legitime clauibus Ecclesiæ subicere, & absolutionem illorum impetraueris, nulla superest obligatio ea confitendi, & ab eis absolutionem obtinendi. Neque obstat, vni eademque confessario omnia peccata mortalia esse simul confitenda: quia id est per se, & factus verò per accidens, & in casu extraordinario, ut est, cum ob urgentem occasionem aliqua tantum peccata confessioni & absolutioni subiciuntur: postmodum non eas, sed ea, quæ superfuerunt, subici debent. Verum, si à superiore sacramentaliter absolutus non fuisti, sed solum à reservatione peccatorum liberatus, non est dubium te obligatum esse inferiori Sacerdoti omnia peccata mortalia, tam reservata quam non reservata fateri, quia indiges omnium illorum sacramentali absolutione, quæ per exemptionem à reservatione non conceditur.

2. Quod si neque absolutus à peccatis sacramentaliter, neque à reservatione inferiori Sacerdoti accesseris absolventis, videndum est, an aliqua necessitate premaris confitendi, tum ob præceptum confessionis: tum ob communionem recipiendam, quam absque scandalo, vel graui damno honoris, vitæ, vel fortunarum committere non potes: tum ob aliam causam: an verò nulla confitendi te urgeat necessitas. Si nulla ex prædictis virgaris necessitate, nequaquam potes confiteri Sacerdoti, qui in omnia tua peccata iurisdictionem non habet: quia nequit illa iudicare, & illorum absolutionem concedere. Dimidiare autem iudicium, & sola non reservata absolueri, alienum est à Christi institutione: alius simplex Sacerdos nulla stante necessitate possit pœnitenti auditus venialibus, & mortalibus absolutionem à venialibus concedere, & mortalia absoluenta Sacerdoti habenti in mortalibus iurisdictionem remittere, quod est absurdum. Neque credendum est D. Thom. in *4. dist. 17. q. 3. a. 4. q. 2. ad 4.* Paludan. *ibid. q. 5. art. 1. circa med.* Nauarr. *cap. Consideret. §. Cuius. de pœnitent. dist. 5. num. 13.* & alios plures relatos à Valquæ. Suar. Coninch. *locis allegandis*, contrarium docuisse. Nam, esto affirmant absoluturè, inferiorem Sacerdotem absolueri posse pœnitentem casus reservatos habentem cum obligatione comparandi eorum Superiores, intelligendi sunt, ut inquit Suar. Valquæ & Coninch. stante necessitate, secus illa cessante. Atque ita docent alii relatis Suar. *disp. 31. sect. 2. num. 3.* Valquæ *quest. 91. artic. 3. dub. 9. à num. 8.* Coninch. *disput. 8. de pœnitentia, dub. 13. conclus. 3. num. 103.* Laymann. *lib. 5. sum. tract. 6. c. 11. q. 5. n. 9.*

3. Solum est dubium, an, si eo casu bona fide prædicto Sacerdoti fatearis, verum Sacramentum, veramque absolutionem recipias, saltem illorum mortalium, quæ reservata non sunt? Negat Valquæ. *quest. 91. art. 3. dub. 9. vers. Ex dictis.* Motuetur: quia prædictus Confessarius Index non est cause sibi propolite, vtpote qui caret iurisdictione in reservata: iudicare autem non reservata omisso iudicio referuatorum nequaquam potest, cum in eius potestate constitutum non sit iudicium diuidere, & absolutionem partiri. Aliàs si bona fide simplici Sacerdoti peccata venialia, & mortalia fatearis, verum Sacramentum recipies ob iurisdictionem, quam in peccata venialia Sacerdos habet. Neque obstat, si dicas, stante graui necessitate recipiendi Sacramentum, posse Sacerdotem auditis peccatis referuatis & non referuatis, absolutionem pœnitenti directè à non referuatis concedere, & indirectè à referuatis, sicuti si ea peccata essent inuincibiliter oblita. Ergo similiter poterit stante bona fide absolutionem eodem modo concedere. Non, inquam, obstat: quia stante necessitate confessus est Confessarius iustam habere causam diuidendi iudicium, & absolutionem quasi partitam concedendi: ideoque ex intentione solum à non referuatis absoluit, à referuatis verò absoluit, sicut ab oblitis, quatenus, inquam, referuata pugnant cum effectu gratiæ per absolutionem concessa. At cum confessarius bona fide procedit, omnia sibi concessa iudicare

dicite inhrendit: & ab omnibus directè absoluerit. Cum ergo id præstare non possit, efficitur absolutio irritam, & nullam esse.

4. Nihilominus oppositum verius censeo cum Caletan. verbo, Confessio, cap. ult. Nauarr. c. 9. num. 7. Suar. disp. 31. sect. 2. num. 6. Regid. de Coninch. disp. 8. dub. 13. concl. 2. num. 101. Ratio ea est: quia Sacramenti valor deficere non potest ex una parte, cum integrè omnia peccata tua fatearis ei, quem credis in omnia iurisdictionem habere: neque etiam ex parte Confessarij deficere videtur: cum in aliqua peccata confessus iurisdictionem habeat: tamen non habeat in omnia: iudicare autem aliqua peccata, ab illisque absoluerit, aliis non iudicatis, & absolutis, esto per se non fiat; per accidens tamen fieri potest ex defectu iurisdictionis, sicuti fit ob obligationem, & impotentiam, aliamque vigentem necessitatem.

5. Ex quo fundamento ratio contraria dissoluitur. Faceret namque, Confessarium Iudicem esse non integrè cause sibi propolite, sed partis illius; nego tamen per accidens iudicium, & absolutioem directam diuidere non posse: nam esto in sua æstimatione non diuidat, eò quòd credat omnium peccatorum Iudicem legitimum esse: at ex superioris intentione, quam habet in Sacramenti administratione; & absoluendi, inquam, à peccatis, secundum iurisdictionem sibi concessam, de facto diuidit. Quapropter probabilitate non caret, simplicem sacerdotem audientem peccata mortalia, & venialia, & absolutioem penitentis bona fide procedenti concedentem, verum sacramentum efficere, vti docuit Sanchez lib. 1. summ. c. 9. n. 31. quem sequitur Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 10. qu. 1. vers. Ad extremum. Bonac. disp. 5. q. 7. p. 5. §. 3. n. 7.

6. Verum vigente aliqua ex prædictis necessitatibus optimè potes inferiori sacerdoti, habenti aliàs iurisdictionem in peccata, mortalia fateri, ab eoque absolutioem sacramentalem obtinere; vel quia eo casu ex quadam æquitate censetur iurisdictionem illi concedere in peccata referuata cum obligatione tibi imposta comparandi coram Superiore; vel quia ob vigentem necessitatem conceditur sacerdoti dimidiare iudicium, & absolutioem directam, absoluendo à peccatis non referuatis, remissa superiori referuatorum absolutioem. Atque ita tradunt Suar. disp. 30. sect. 3. num. 8. & q. 9. & disp. 31. tota sect. 3. Regid. de Coninch. disp. 8. de penit. dub. 13. concl. 5. num. 105. Henric. lib. 6. cap. 15. Rodrig. 1.1. questionum regularium, quæst. 21. artic. 5. Laymann. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. quæst. 5. num. 10. Bonac. disp. 5. quæst. 7. p. 5. §. 3. n. 5. Et quidem si affirmemus, Sacerdotem eo casu iurisdictionem habere in peccata referuata sub obligatione imponendi penitentis onus se superiori sistendi; manifestum est, te posse illi confiteri, ab eoque absolutioem impetrare: siquidem nulla est necessitas dimidiandi confessionem, diuidendique iudicium.

At, si dicamus, sacerdotem carere iurisdictione in referuata neque illa iudicare, ab eisque absoluerit posse, esto aliqui Doctores non infirmè notat, inter quos est Valq. de penitent. q. 9. art. 3. dub. 8. nam. 4. & dub. 9. n. 23. allerant, prædicto sacerdoti te confiteri non posse, neque ab eo absolutioem obtinere: reliqui Doctores relati contrarium affirmant ea ratione moti: quia integritas confessionis, & absolutiois directæ omnium peccatorum penitentis, non est de essentia, & necessitate sacramenti Penitentia; sed præcepti diuini, cuius ommissio sæpè honestat ut ob impotentiam etiam morale, tum penitentis, tum Confessarij, tum aliorum. Ponamus autem te non posse superiorem, cui sunt peccata referuata adire, neque ab eo facultatem alteri fatendi petere, & ex alia parte vigere communicandi, vel celebrandi necessitatem: poteris ergo cuiilibet alteri sacerdoti habenti iurisdictionem in reliqua peccata non referuata fateri. Quinimò non solum potes, sed etiam expedit, tum reuerentiæ Eucharistiæ, quæ à confesio peccati mortalis exigit confessionem præmittere; & licet ea confessio fieri non possit materialiter integra ob defectum iurisdictionis in sacerdote: sufficit, quòd integra formaliter sit, habeatque eam integritatem, quam habere potest. Tum expedit securitati tuæ conscientia: Etenim cum contritio non ita facile obtineatur, præstat affectum illius querere Sacramento penitentia; vtpote faciliiori via à Christo Domino in remedium peccati instituta.

Quod verum est, tamen peccata referuata excommunicationem habeant: excommunicatio enim non irritat sacramenti Penitentia: sed prohibet illius susceptionem cum non viget necessitas. At stante communicandi necessitate, sicuti non impedit Communionem, nec penitentiam impellere potest, vt bene notarunt Henric. dicto cap. 15. Suarez disp. 31. sect. 4. n. 6. Regid. disp. 8. dub. 13. n. 107. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 12. n. 10.

7. Quòd si inde inferas, stante dicta necessitate communicandi licitum esse, præter mortalia referuata, nullum aliud mortale habenti confiteri simplici sacerdoti aliqua venialia, & ab eo absolutioem obtinere: siquidem eadem iurisdictione videtur in peccata, quæ directè absoluerit potest, sicuti quilibet

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

bet alius ordinarius Confessor, imò licitum esse, & expedire habenti mortalia non referuata posse simplici sacerdoti, deficienti eo, qui in peccata mortalia iurisdictionem habeat, venialia fateri. Per se loquendo, admitrenda erat illatio, vt dicunt Suar. dicta sect. 3. n. 10. Coninch. dicto dub. 13. in fine n. 107. Sed, quia eam illationem, neque vsus Ecclesiæ, nec Doctores approbant, neque æquum est approbare, nisi fortè in grauissima necessitate, qualis esset, si multis annis Sacramento Penitentia priuandus esses; ea de causa admitti non debet. At confiteri sacerdoti alias habenti iurisdictionem in mortalia, tamen careat iurisdictione in referuata; & vsus Ecclesiæ, & Doctores communiter sumant.

8. Sed, an tenearis eo casu confiteri, non est certum. Respondeo, teneri. Primò, si saltem probabiliter non credis, te esse contritum, sed solum attritum: nam attritioem extra sacramentum Penitentia gratiam non obtrines, quæ sacra Eucharistiæ recipiendæ necessaria est dispositio. Secundò, si ultra referuata, alio peccato mortali grauaris: cum enim, iuxta probabiliorè nostram sententiam, ab eo peccato absolui possis, quamuis directè à referuatis non absoluaris, & cuiuscunque peccati mortalis confessio, & absolutio iure diuino sacra Eucharistiæ præmittenda sit, efficitur necessariò, huius peccati confessionem, & absolutioem præmittendam esse. E contra verò, si probabiliter credis, te esse contritum, neque alio peccato mortali, ultra referuata, grauaris: nulla est tibi obligatio confessionem præmittendi: quia non adest legitimus Iudex, qui confessionem excipiat illorum, quæ fateri teneris. Quinimò hoc verum est, esto Confessor iurisdictionem habeat in referuata sub onere comparandi: quia nulla lege diuina obligaris, neque humana alstringi potes ad bis eadem peccata fatenda, sicuti bene notarunt Suarez disp. 31. sect. 5. numer. 31. in fine. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. num. 10. vers. Id parò.

9. Difficultas non leuis est, an illis euentibus, in quibus obligatus es confessionem præmittere, eò quòd de contritioe suspectus sis, vel aliis mortalibus non referuatis grauaris satisfacias obligationi suscipiendi sacramentum Penitentia; quin referuata manifestes. Affirmat Alexand. Alen. 4. part. 9. 18. memb. 4. art. 5. §. 2. ad vltim. Petr. de Soto lect. 10. de confess. & alij relati à Suar. disp. 31. sect. 3. numer. 8. quorum sententia ipse merito probabilem reputat. Neque enim obligaris peccata fateri, nisi sacerdoti ea integrè & perfectè iudicare, ab eisque absolutioem concedere valenti: quia solum ob absolutioem sacramentaliter obtinendam est obligatio confitendi peccata.

Cæterum probabilis oppositum existimo, vtpote securius, & puritati sacramenti conuenientius. Etenim Confessarius penitentem absoluens, necessariò iudicare debet absolutioem esse rite dispositam: at hoc iudicium conuenienter habere non potest, nisi sibi manifestentur ea, quæ rectè dispositioni obstat possunt. Igitur, cum peccata referuata huic possint dispositioni obstat, efficitur ea manifestanda esse. Quòd si respondeas, Confessarium obligatum esse iudicare de penitentis dispositione iuxta causam, cuius est legitimus Iudex: referuatorum autem legitimum Iudicem non esse, ac proinde non esse illi necessariò manifestanda. Aliàs nunquam tibi liceret reticere peccatum in confessione, si eo tacito Confessarius cognoscere non posset ritè te esse dispositum: obstat: quia esto Confessarius per se non iudicet de dispositione penitentis, nisi secundum causam sibi propolitam, & penitens non semper obligatus sit omnem sui causam manifestare: at quando eam manifestationem absque graui sui, vel alterius iactura præstare potest, videtur ad eam faciendam obligatus: quippe Confessarij sententia non tam in peccata confessa, quam in confitentem cadit: ipse enim est, qui absoluitur. Debet ergo fateri, quæ ipsius absolutioem obstat possunt. Atque ita docent ex communi sententia Henric. lib. 6. cap. 15. n. 5. Suarez disp. 31. sect. 3. n. 8. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 12. n. 11.

PUNCTVM XVI.

De bonitate, & scientia, quam Confessarius habere debet.

1. Ad valorem Sacramenti bonitas, & scientia non sunt in Ministro necessaria.
2. Bene ad licitum usum.
3. Que scientia requiritur.
4. Pro diuersitate locorum, & personarum diuersa scientia requiritur.
5. Quid faciat Sacerdos dubius de scientia.
6. Non est opus iudicium de quolibet peccato in individuo formare, an mortale sit, an veniale.
7. Absolui potest penitens, promittens futurum, quod postmodum iudicatum fuerit.

8. Penitens